Prof. Dr. M. Fuad Köprülü
TÜRK SAZ ŞAİRLERİ ANTOLOJİSİ
İKİ CİLD
XVI asırdan zamanımıza kadar saz şairlerinin hayat ve eserlerile herbirinin edebî şahsiyetlerini izah eder. Ayrıca mufassal endeksle lûgatçe esere ilâve edilmiştir.
Birinci cild 2,5, ikinci cild 3, her iki cild 5,5 liradır.
KANAAT KİTABEVİ

Cumhuriyet

18 inci yıl sayı: 6061

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve Matbaa kısmı: 24299 - 24290

Pazartesi 23 Haziran 1941

İTALYA HİKÂYELERİ
Meşhur Stendhal'in eseri olup: (CHRONIQUES ITALIENNES) diye bütün dünyaca tanınmış olan bu kitab Hamdi Varoğlu tarafından tercüme edilmiştir. 200 sahife 50 kuruştur.
Ahmed Halid Kitabevi

Bitarafız

Alman - Sovyet harbi karşısında hükûmetimiz bitaraflığını ilân etti

Ankara 22 (a.a.) – Resmî tebliğ:
Cumhuriyet hükûmeti Almanya - Sovyetler Birliği harbi dolayısile hasıl olan vaziyet muvacehesinde Türkiyenin bitaraflığını ilâna karar vermiştir.

Alman - Rus harbi

Bizce bu işte doğruyu bulmak için iki memleket arasındaki dostluk anlaşmalarının tâ başlangıcda yer alan samimiyetsizliği üzerinde durmak en kısa ve en kestirme yol olsa gerektir

Rusyaya gelince demokrasiler yerine Almanya ile anlaşarak harbi hem mümkün kılmış, hem tesri etmiş olan bu devlet, cereyan edecek harbin neticeleri üzerindeki hesablarında yanılmış ve Fransız yıkılışının çabukluğu hatayı erkenden meydana koymuştur.

Dün sabah dünya Almanya ile Sovyetler Birliği arasında patlayan yeni bir harbin tarrakaları içinde uyandı. Saat beşte Alman radyosu Führer'in Rumanya ve Finlandiya ile birlikte Sovyetler aleyhinde niçin silâha müracaat edildiğini izah eden beyannamesini Almanyaya ve bütün dünyaya ilân ettikten sonra Alman Hariciye Nazırı Von Ribbentrop Rusyanın Berlin sefirine, iki memleket arasında harb halini bildiren bir nota tevdi eylemiştir. Ondan sonra şimalde Baltık müntehasında Fin hududlarından cenubda Rumanyanın Karadeniz kıyılarına kadar bütün garbî Rusya hududlarında harb ateşi parlamıştır. Rus-Alman münasebetlerinin son zamanlarda şüphelerle ve tehlikeli dedikodularla dolu esrarengiz mahiyetine rağmen hâdise bütün dünya için hayret uyandırıcı bir sürpriz tesiri yapmıştır.

Bütün dünya matbuatı içinde yalnız «Cumhuriyet» in askerî muharriri bu yeni harbin zuhurundan hiç mütehayyir olmıyacak tek şahsiyet sayılsa yeridir sanıyoruz. General Emir Erkilet, uzun zamandanberi yalnız mütekabil tahşidata bakarak değil, harbin umumî heyetini inceleyen kuvvetli bir mantığa dayanarak Almanya ile Rusya arasında

YUNUS NADİ

(Arkası sahife 5 sütun 3 te)

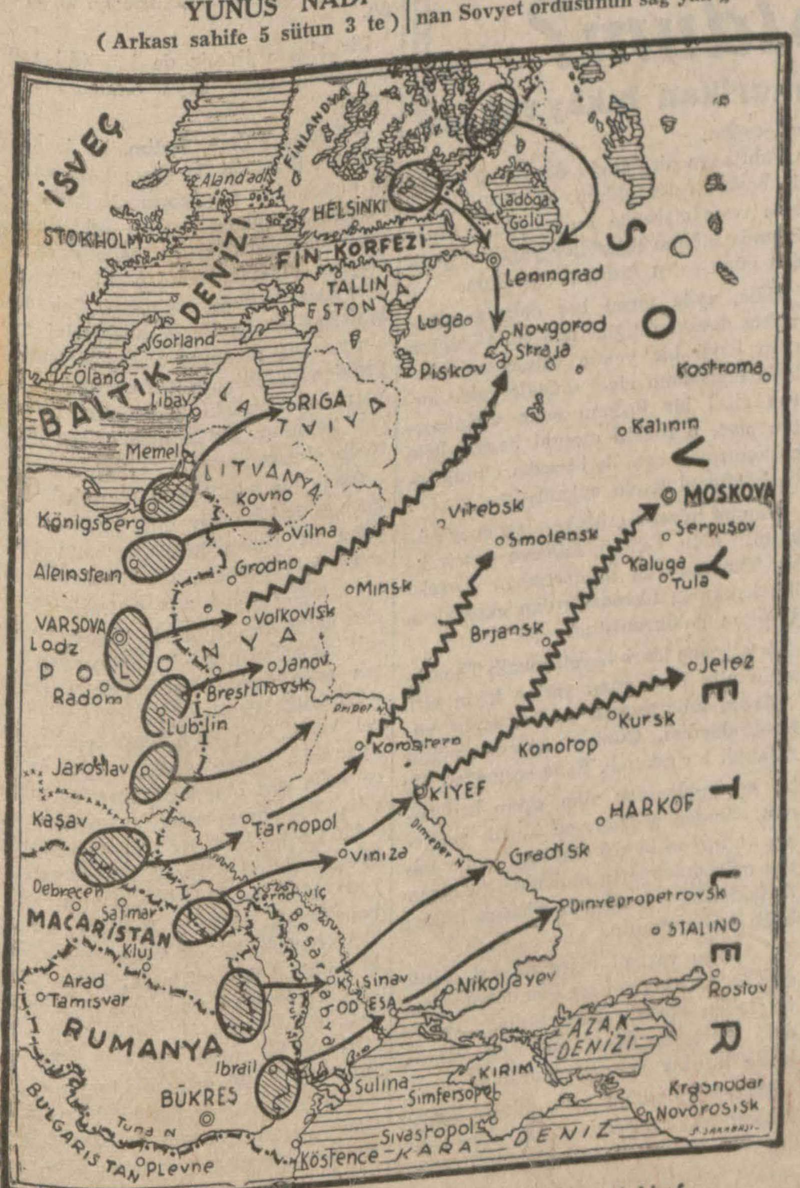

Dün başlıyan Alman - Rus harbinin muhtemel inkişaf istikametlerini gösterir harita

Askerî vaziyet

Almanya - Sovyetler harbinin muhtemel inkişafları

Almanların, Kızılorduyu Moskova – Riga – Kief müsellesi içinde çevirip parçalamak istiyecekleri tahmin olunabilir

Yazan: Emekli General H. Emir Erkilet

Almanya, nihayet dün sabah, Rumanya ve Finlandiya ile birlikte Sovyet Rusyaya karşı harb hareketlerine başlamıştır. Bu hareketler bittabi Fin - Rus hududundan Karadenize kadar olan bütün cephede taarruzî bir surette inkişaf edecektir.

Polonyanın taksiminden ve bu harbin başlangıcında müstakil birer devlet olan, Estonya, Letonya ve Litvanyanın Sovyetler Birliğine ilhakından sonra hasıl olan yeni Alman - Rus hudud vaziyetine bakılacak olursa Rusyanın, yalnız Litvanya Bialystok garbında doğu Prusyayı bir köşe içine almış bulunduğu görülür. Bu suretle de Kızılordu, Litvanya ile Bialystok'tan sonra Suvalki istikametinde oldukça müsaid ve kolay bir taarruz imkânına maliktir. Fakat bu taarruzun ehemmiyeti ve umum harekât üzerindeki tesiri pek mahdud ve mahallî olmaktan daha ileri gidemez. Nitekim böyle bir teşebbüs daha şimdiden geri atılmıştır.

Buna mukabil, Finlandiyadan Petersburga (Leningrada) yürüyerek, bu mıntakayı ele geçirmeğe muvaffak olacak olan bir Alman - Fin ordusunun Moskova istikametinde ileri atacağı her adım, Baltık sahil memleketlerinde bulunan Sovyet ordusunun sağ yan gerilerine bir tehlike teşkil ederek nihayet bu Rus ordusunu tecride imkân verebilecektir. Ondan sonra, Alman - Rumen ordularının Harkow, Kursk ve Bransk üzerlerinden Moskova ve cenubî dolaylarına ilerilemeleri de bütün Kızılorduyu Moskova - Riga - Kiyef müsellesi içinde en az iki grup halinde parçalayarak ayrı ayrı ihataya müsaade edebilecektir.

Almanların ceman 300 den fazla tümenleri olduğu için Rusya harekâtını 150 tümenle bol bol ve ferah ferah yapabileceklerdir. Mütebaki 150 tümenin 100 ünü Norveçten İspanya hududuna kadar, meftuh memleketlerin işgalinde kullanmakta oldukları kabul olunursa geri kalan 50 tümenlik bir İngiltere istilâ ordusu gene Fransa şimalinde ve sair yerlerde elde hazır bulunabilecektir.

(Arkası sahife 5 sütun 1 de)

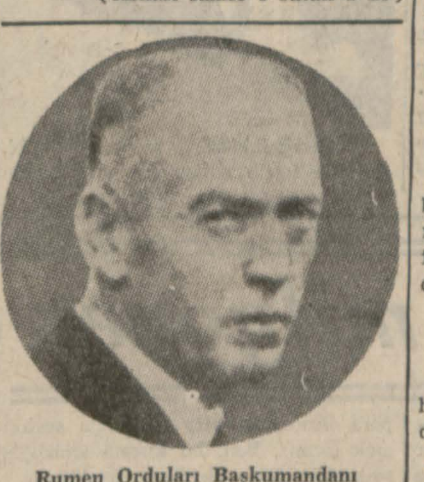
Rumen Orduları Başkumandanı General Antonesko

Rumen ordusu dün Prut nehrini geçti

Bolgrad şehri işgal edildi

Başkumandanlığı deruhte eden General Antonesko diyor ki:

"Alnımıza sürülen zillet damgasını silmek zamanı geldi,,

Bükreş 22 (a.a.) — 21-22 haziran gece yarısı kara ve hava ordularile donanmanın umumî seferberliği ilân edilmiştir. Yalnız ismen çağırılanlar kıt'aları başına gideceklerdir.

Antonesko başkumandan

Roma 22 (a.a.) — Stefani ajansı Bük-

(Arkası sahife 3 sütun 3 te)

ALMAN - RUS HARBİ BAŞLADI

Alman - Rumen - Fin kıtaları dün sabah Sovyet topraklarına girdi

Kızılordunun Şarkî Prusyaya taarruzu püskürtüldü

Alman hava kuvvetleri geniş ölçüde harekâta giriştiler, motörlü fırkalar Bukovina'nın şimalinde ilerliyorlar

Berlin 22 (a.a.) — D. N. B. bildiriyor: Doktor Göbbels bu sabah saat 5/30 da radyoda Führer'in Alman milletine beyannamesini okumuştur.

Führer bu beyannamesinde Sovyetlerin İngiltere ile birlikte Almanya aleyhine müteveccih hareketlerini Alman milletine bildrimekte, Buzlar denizinden Karadenize kadar Finlandiya ve Rumanya ordularile beraber bir cephe teşkil edildiğini ve bu cephenin Avrupanın emniyetini temine matuf olduğunu bildirmektedir.

Führer beyannamesinin sonunda Almanyanın ve Alman milletinin mukadderatını ve istikbalini yeniden ordunun ellerine tevdi etmek kararını bildiriyor

Alman Hariciye Nazırı Sovyet elçisine ilânı harbi bildirdi

Berlin 22 (a.a.) — Alman Hariciye Nazırı Von Ribbentrop Berlindeki Sovyet büyük elçisine verdiği notada Sovyetler Birliğinin hasmane vaziyetine ve Kızılordunun Almanya hududları için tehlike teşkil eden büyük tahşidatına binaen Almanyanın Sovyetler Birliğine karşı askerî tedbirlere tevessül ettiğini tasrih eylemektedir.

Sefirler, Hariciyeye çağırıldı

Berlin 22 (a.a.) — Almanya Hariciye Nazırı Von Ribbentrop, bu sabah ya-

(Arkası sahife 3 sütun 6 da

İtalya da Sovyetlere harb ilân etti

Macaristan müdafaa tedbirleri aldı, Japonya bir karar arifesinde, Amerika Sovyetlere yardım edecek

Roma 22 (a.a.) — İtalyan hükûmeti, bu sabah, Sovyetler Birliği elçisine bir nota tevdi ederek kendisini bugünden itibaren Sovyetlerle harb halinde adettiğini bildirmiştir.

Slovakya, Sovyetlerle münasebatını kesti

Presburg 22 (a.a.) — Slovakya cumhuriyeti bugün Sovyetler Birliği ile diplomatik münasebetlerini kesmiştir.

Sovyet elçisi, M. Edenle görüştü

Londra 22 (a.a.) — Sovyetler Birliğinin Londra büyük elçisi Maiski, bu sabah Hariciye Nezaretine gelerek Eden'le uzun bir görüşmede bulunmuştur.

(Arkası sahife 5 sütun 7 de)

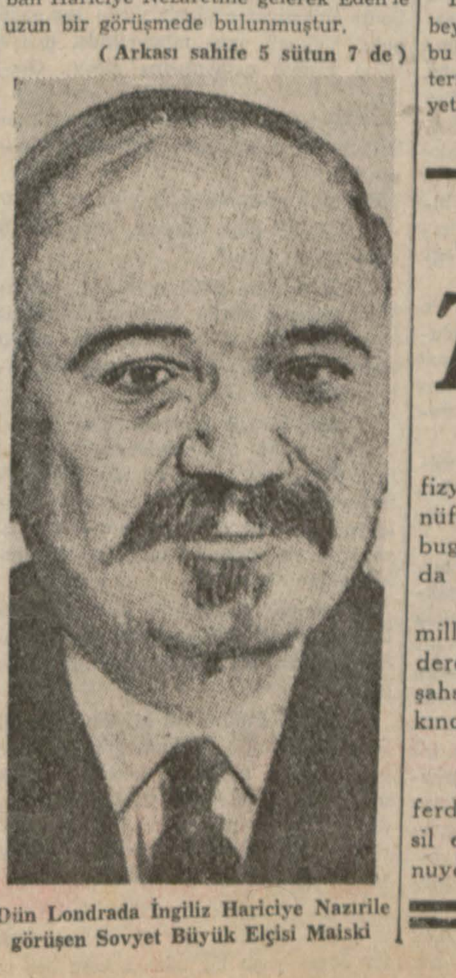
Dün Londrada İngiliz Hariciye Nazırile görüşen Sovyet Büyük Elçisi Maiski

Eylûl 1939 da Alman - Sovyet kıtaatı Polonya ovalarında birleştiği zaman...

Molotof bütün Alman iddialarını reddediyor

« Memleketimize karşı yapılan bu tecavüzün medeniyet tarihinde eşi görülmemiştir»

Sovyet Nazırı Alman paktına harfiyen riayet edildiğini ısrarla söylüyor

Alman tayyareleri Zitomir, Kief, Sıvastopol ve diğer bazı şehirleri bombardıman ettiler

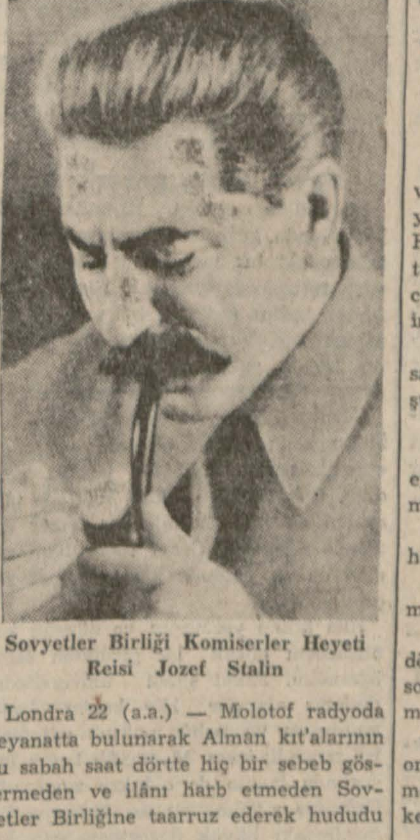
Sovyetler Birliği Komiserler Heyeti Reisi Jozef Stalin

Londra 22 (a.a.) — Molotof radyoda beyanatta bulunarak Alman kıt'alarının bu sabah saat dörtte hiç bir sebeb göstermeden ve ilânı harb etmeden Sovyetler Birliğine taarruz ederek hududu

(Arkası sahife 5 sütun 1 de)

İngiltere Başvekili M. Churchill

M. Churchill Sovyetleri müttefik addediyor

«Onların karşılaştığı tehlike, bizim tehlikemizdir, Rus milletine elimizden gelen her yardımı yapacağız»

Londra 22 (Radyo) — İngiltere Başvekili Mister Churchill bu akşam radyo ile söylediği nutukta İngilterenin Rusyaya her yardımı yapacağını ve bütün müttefiklerinden ayni şeyi istiyeceğini anlatmış ve davanın bütün hür insanlar davası olduğunu izah etmiştir.

Mister Churchill, şimdiki harbin dört safha geçirdiğini söyliyerek bu safhaları şu şekilde anlatmıştır:

1 — Fransanın sukutu,
2 — İngiliz hava kuvvetlerinin geçen eylûlde Alman taarruzuna karşı gelmesi,
3 — Amerikanın ikraz ve iare lâyihasını kabul etmesi,
4 — Almanyanın Rusyaya yüklenmesi.

Mister Churchill harbin bu şekilde dördüncü safhaya girdiğini anlattıktan sonra Almanyanın Rusyaya harb ilân itmesinden şu şekilde bahsetmiştir:

«— Bu sabah saat dörtte Almanya orduları Rusyayı istilâya başladı. İki memleket arasındaki münasebetler mükemmeldi ve böyle bir hâdise beklen-

(Arkası sahife 5 sütun 6 da)

Hitler Alman milletine bir beyanname neşretti

« Yalnız Almanya için değil, bütün beşeriyeti kurtarmak üzere harb ediyoruz »

Führer, Sovyetlerin Almanyayı mütemadiyen arkadan vurmağa çalıştığını anlattı

Hitlerin ifşaatına nazaran Molotof, Rusyanın Boğazları işgal etmek istediğini de bildirmiş

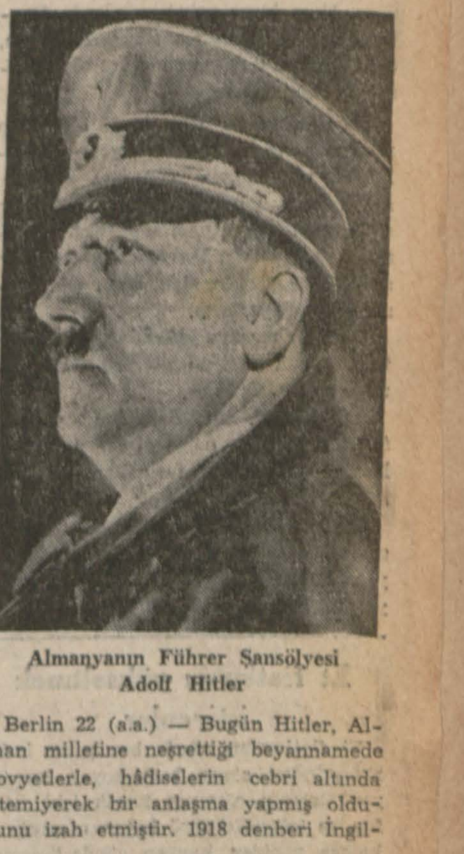
Almanyanın Führer Şansölyesi Adolf Hitler

Berlin 22 (a.a.) — Bugün Hitler, Alman milletine neşrettiği beyannamede Sovyetlerle, hâdiselerin cebri altında istemiyerek bir anlaşma yapmış olduğunu izah etmiştir. 1918 denberi İngil-

(Arkası sahife 5 sütun 4 te)

Birkaç söz

Türkiye neden gençtir?

Bir memleketin gençliği, o memleket halkının fizyolojik bünyesile alâkadar değildir. Öyle olsaydı, nüfus artışında esaslı bir değişiklik olmadığına göre, bugünkü Türkiye ile Osmanlı İmparatorluğu arasında bir fark bulunmamak lâzım gelirdi.

Genclik ruhu bünye ile alâkadardır ve bunu, milleti idare eden büyük önderler temsil eder. O derecede ki bir milletin mukadderatını elinde tutan şahsiyetin kudretine bakarak o milletin bünyesi hakkında hüküm vermek kabildir.

— Genc Türkiye Cumhuriyeti!

Dediğimiz zaman, bu hükmümüzü, teker teker ferdleri ölçerek değil, doğrudan doğruya bizi temsil eden yüksek şahsiyetlere bakarak vermiş bulunuyoruz.

Atatürk gencdi. Türk gençliğinin öz kıymetlerini damarlarında taşıyordu. Bu sayede, asırlara sığmıyacak zaferleri ve inkılâbları beş on sene içinde başarmasını bildik. Hür ve müstakil yaşamanın gururunu yüreğimize aşıladık.

İsmet İnönü gencdir. O da, Atatürkten emanet aldığı Türk gençliğinin en taze cevherlerini kalbinde taşıyor. Bu sayede, iki senedenberi dünyayı hallac pamuğuna çeviren fırtına karşısında, biz, millî emniyetin sarsılmaz temellerine dayanarak, her ihtimale hazır bir halde, fakat telâşsız ve sakin, hâdiseleri seyrediyoruz.

Başımızda bulunanlar, öz kıymetlerimizi temsil ettikleri için Türkiye Cumhuriyeti de gencdir.

N.

[...]b tarihinden

[M]eraklı sahifeler

Robespierre nasıl öldü?

Giyotin onun kafasını keserken bütün seyirci kalabalığı şarkı söylüyordu, ihtilâl bitmişti

Toplıyan: Hamdi Varoğlu

Fransız ihtilâl takviminin on birinci ayı olan Thermidor'un dokuzuncu günü, Konvansyon meclisi, Fransayı kana boyayan tethişin en korkunc mümessili Robespierre'i ve onu iltizam eden bir kaç kişiyi, kanun harici çıkarmıştı. Belediye dairesine iltica eden Robespierrele arkadaşlarını orada tevkif etmeğe memur Konvansyon askerleri, iki koldan, oraya doğru ilerliyorlardı. Hava o gün, sabahtan akşama kapalı devam etmiş; geceyarısı, bardaklardan boşanırcasına yağan yağmur, belediye meydanında nümayiş yapan kalabalığı dağıtmıştı. Askerler, meydana vardıkları zaman, orası adeta bomboştu.

Robespierre, kardeşi ve daha bir kaç arkadaşı, vaziyeti müzakere etmekle meşguldüler. Derhal bir karar vermek lâzımdı. Hemen hepsi, milleti isyana davet etmek taraftarı idiler. Bu eski tethişçilerden ikisi, Fransız ihtilâlinin meşhur vesaikı meyanında zikri geçen bir beyannameyi hazırlıyorlardı. Beyanname yazılıp bitince, hazır bulunanların hepsi imzalarını koydular.

Sıra Robespierre'e gelmişti. Düşündü, tereddüd etti. Yanındakiler, onun bu kararsızlığını görünce, tazyika başladılar. Robespierre, nihayet kalemi eline aldı, isminin ilk iki harfini yazdı ve kalem elinden düştü!

Çünkü, tam o dakikada, ihtilâl arkadaşlarından Le Bas, yegâne kurtuluş çaresi olarak gördüğü iki tabancadan birini kendine ayırıp ötekini ona uzatmış ve Robespierre'in, asabiyetten titriyen eli, bu tabancayı kapıp, ağzına doğru boşaltmıştı.

Ayni dakikada, beş ihtilâlcinin toplanmış bulunduğu salona, askerler birdenbire hücum etmişlerdi.

Ufak, büyük her hâdiseye, olduğundan bambaşka şekiller verildiği, ihtilâlin o karmakarışık günlerinde, Robespierre'in intihar etmediği, odaya giren askerlerden Merda isminde biri tarafından vurulduğu rivayeti ortaya çıkmıştı. Fakat, tethiş reisinin adını mutlaka kirletmek azmile hareket eden düşmanları bile, onun, son dakikada kendini öldürecek kadar medenî cesaret gösterdiğini itiraf mecburiyetinde kaldıklarına göre, Merda'nın iddiasının varid olmadığını ve Robespierre'in, hiç olmazsa ölüm karşısında gerilemediğini kabul etmek lâzım gelir.

Jandarmaların salon kapısından girmeleri akabinde patlayan bu tabancayı, ikinci bir silâhın sesi takib etmiş, Le Bas, kendine ayırdığı tabancayı kendine sıkıp derhal ölmüştü. Ötekilerin buldukları çare kaçışmaktan ibaret oldu. Kimi pencereden sokağa atlayıp bacağı kırılan, kimi bir sundurma altına sığınan, kimi de kaçarken merdivenin alt başına kadar yuvarlanıp kafası patlayan firariler, birer birer yakalanmışlardı. Robespierre ise, kafasına sıktığı kurşunla, ancak çenesini dağıtabilmiş, aradığı ölüme kavuşamamıştı.

Robespierre, bir iskemleye oturtulup millî selâmet komitesi avlusuna götürülürken, yarı baygın olmasına rağmen, sağ kolunu yüzüne doğru götürüyor, manzarasından utandığı yüzünü saklamağa çalışıyordu. Yanındaki muhafızlar, ahali iyice görsün diye, onun elini yüzünden çekiyorlardı.

Onu, bir masaya yatırdılar, başının altına, yastık vazifesi görmek üzere bir tahta kutu koydular.

Robespierre, kımıldamadan yatıyor, fakat hızlı hızlı nefes alıyordu. Yarası korkuncdu ve çok fazla kan kaybetmişti.

Aradan bir saat geçti. Birdenbire, gözlerini açtığını gördüler. Tavana bakıyor, etrafındakileri görmemezliğe geliyordu. Asıl fenası, konuştuğu zaman coşkun bir sel gibi durmak bilmiyen bu âteşin hatibin, dağılan çenesini oynatmaktan âciz bulunmasıydı. Bu hal, Robespierre için, belki yarasından da hatta yakın akıbetinden de acı bir şeydi. Elinde, kimbilir kimin tutuşturduğu, göderi bir tabanca kılıfı vardı; ikide bir, yarasından akan kanı bununla siliyordu. Kılıf kullanılmıyacak hale gelince, haline acıyan bir kaç kişi, ona bez parçaları, kâğıd parçaları uzattılar, yarasını bunlarla silmeğe devam etti.

Sabahın altısına doğru, bir cerrah, Robespierre'in yarasını yıkadı, ağzına dolan kanı mümkün mertebe temizledikten sonra, tekrar kan dolmaması için dişlerinin arasına bir anahtar yerleştirdi, iki üç dişini çekti ve dağılan çenesi aşağı düşmesin diye, başını bir bezle sıkı sıkı sardı.

Son saatlerini yaşıyan tethiş reisinin ıstırabını artıran sebelberden biri de, akşamdanberi geçirdiği korkunc macera esnasında, kıyafetinin, ahali arasına çıkamıyacak derecede bozulmuş olmasıydı. Şapkası belediye dairesinde kalmıştı; kravatı kopmuştu. Ceketinin sağ kolu yırtılmış, gömleği kan içindeydi. Zarif giyinmeğe çok ehemmiyet veren sabık ihtilâl reisi, son nefesini vermesine bir kaç saat kaldığını iyice bildiği o anda, giyotinin hayalinden ziyade, üstünün, başının pejmürdeliğinden mustaribdi.

***

İdama götürülmek üzere bindirildiği arabada, Robespierre, yarasının acısına dayanmak için bütün kuvvetini sarfediyor, fakat arasıra baygınlıklar geçiriyordu. Arabacılara, yavaş gitmeleri için emir verilmişti. Onu, bu düşkün halile, nihayet adaletin pençesine düşen bir canavar gibi, kabil olduğu kadar uzun müddet teşhir etmek istiyorlardı.

Alayı seyretmek için, yollar boyunca biriken kalabalıktan başka, güzergâhtaki evlerin balkonlarını, avuc dolusu altın vererek kiralamış seyirciler vardı. Halk, daha dün alkışladığı, eteklediği, bir emrile kelleler uçurtan o mutlak kudret sahibini, kötü bir yük arabasında sarsıla sarsıla idama giden âciz, miskin bir kukla halinde görünce, yıllardır yüreğinde biriken bütün gayzını, onun yüzüne karşı tükürmekten, sonsuz bir zevk duyuyordu.

Robespierre'in arabası durduğu zaman, giyotin, daha evvel idam edilenlerin kanını büsbütün kızıla boyayan gurupun son aydınlıklarile parıldıyordu. İdam bıçağı, on doğuz defa işlemiş, Robespierre'in kardeşini, Saint - Just'ü, daha başkalarını ahirete göndermişti. Bıçak belki, de körlenmişti; fakat zalimin kafasını kesmek için, kör bıçağı daha elverişli bulan cellâd, eski efendisinin çekeceği can acısını düşündükçe ne şeleniyor gibiydi. Saat, akşamın yedi buçuğu idi.

Robespierre'i, kafasındaki kanlı sargısile, arabadan indirdiler, Dik ve sarsak merdiveni, müşkülâtla tırmandı; giyotinin sahanlığına geldiği zaman, halkın vaveylâsı ve şarkıları artmıştı.

Tam o esnada, müthiş bir şey oldu. Bir cellâd yamağı, iple bağlanan Robespierre'in başından, sargısını şiddetle çekip aldı. Birdenbire bağsız kalan çene sarktı, ve Robespierre'in ağzı, derin bir çukur gibi açılıverdi; oradan yükselen, can acısile fırlayan, keskin bir feryad, meydanın öbür ucuna kadar ulaştı. Sonra, sert, boğuk bir darbe işitildi.

Başı gövdesinden ayrılan Robespierre'in peşinden, giyotine, belediye reisi Fleuriot - Lescot çıkarken; köpekler uluyor, erkek, kadın, bütün seyirci kalabalığı, şarkı söylüyordu.

Bu, gayrişuurî okunan kurtuluş şarkısı idi.

İhtilâl bitmişti.

Hırsız hizmetçi

Ailesinin yanından kaçmış, girdiği kapıda da eşya çalmış

Büyükadada bir aile yanında iki haftadanberi hizmetçilik eden 16 yaşında Zeliha Göçmez, bu evden bazı kıymetli şeyler aşırdığı iddiasile yakalanmış hakkında tahkikata başlanmıştır.

Tahkikat sırasında, Zelihanın o eve kimin delâletile kapılandığı, kendisinin evvelce nerede bulunduğu araştırılmıştır. Kızın bundan bir ay evvel, Gedikpaşada oturan ailesi yanından gizlice uzaklaştığı ve babası Yusufla, anası Ayşenin o zamandanberi kızlarını aradıkları öğrenilmiştir. Yusufla Ayşeye haber verilmiş, onlar Zelihayı tekrar bulduklarına sevinmişler, lâkin kızların öte beri çalmaktan yakalandığını öğrenince yerinmişlerdir.

Diğer taraftan, Zeliha Göçmez, bir gün sokakta rasladığı bir kadın tarafından kandırıldığını, bunun üzerine ailesinin yanından kaçtığını ve kadının evine gittiğini anlatmıştır. Bundan başka, bu kadının erkek kardeşinin kendisine tecavüzde bulunduğunu, sonra Büyükadadaki ailenin yanına yerleştirdiğini ve o adamın teşvikile eşya çaldığını, onun tazyikile bu işi yaptığını söylemiştir.

Zabıtaca hırsızlıktan dolayı hazırlanan tahkikata aid dosya, Adliyeye gönderilmiştir. Adliye, kızın iddiaları karşısında diğer cihetlerin de tahkik ve tamikına lüzum görmüştür. İddiaların ne dereceye kadar doğru olduğu, henüz kat'iyetle belli değildir. Alınacak neticeye göre takibat yürütülecektir.

İstanbul matbuatına iltifat

Basın kongresinin saygı telgraflarına cevablar

Geçen hafta muayyen mesaisini bitiren Basın kongresinin dağılırken çekilmesine karar verdiği saygı telgraflarına aşağıdaki cevablar gelmiştir:

Kongreye başarılar diler ve temiz duygularına teşekkür ederim.

İsmet İnönü

Türk Basın Birliği İstanbul mıntaka kongresi toplantısı münasebetile izhar buyurulan hissiyata teşekkür ederim.

Türkiye B. M. M. Reisi

Abdülhalik Renda

Mıntakanız Basın Birliği kongresinin toplantısı münasebetile sayın azanın hakkımda izhar ettikleri duygulara teşekkür ederim.

Başvekil

Dr. Refik Saydam

Kongrenin duygularına teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

C. H. P. Genel Sekreteri Erzurum meb'usu Dr. Ahmed Fikri Tüzer

Yüksek kongrenizin hakkımdaki lûtufkâr alâkasından mütehassis olarak candan teşekkürlerimi ve iyi temennilerimi arzederim.

Matbuat Umum Müdürü

Selim Sarper

Birliğimizin taazzuvunda büyük bir hamle teşkil eden kongre mesainizi alâka ve memnuniyetle takib ettim. Muvaffakiyetler diler, saygılarımı sunarım.

Birlik Reisi

Falih Rıfkı Atay

Tecziye edilenler

Üsküdarda 7, Eminönünde 26 esnaf, tramvaydan atlıyan 10 yolcu, sırtta yük taşıyan 3 hamal, bunlardan başka 12 şoför, 3 otomobil sahibi, 3 araba sürücüsü ve 3 araba sahibi haklarında belediye nizamlarına riayetsizlikte bulundukları iddiasile ceza kesilmiştir.

Beyoğlunda gezerken

Kandillide oturan Nizamla İsak, Beyoğlunda gezerken karşılaşmışlar, aralarındaki bir meseleden dolayı kavgaya tutuşmuşlardır. İsak, Nizam tarafından başına indirilen bir sopa ile yaralanmıştır. Yaralı tedavi edilmekte - dir. Nizam, yakalanmıştır.

Şehir ve Memleket Haberleri

Yaz tatili

Adliyede tatil temmuzun yirmisinde başlıyor

Adliyenin yaz tatili, temmuzun 20 sinde başlıyarak, eylûlün 5 inde bitecektir. Tatil devresinde nöbetçi olarak müstacel işleri görecek mahkemelerin cetveli hazırlanmaktadır.

Müstacel işlerden sayılan ağır ceza, asliye ceza, hukuk ve ticaret işlerile tatil nöbetçisi kalmaları tespit ve tasdik edilecek mahkemeler meşgul olacaktır. Bu mahkemelerin hâkimleri de, tatil devresinden sonraki aylarda nöbetle teker teker mezuniyet alacaklardır.

Tatil sırasında, bütün meşhud suç işlerine eskisi gibi süratle bakılacaktır. Diğer taraftan; millî korunma kanununa göre açılan ihtikâr davalarına aid muhakemeler de, tatil esnasında seyrini takible devam edecek müstacel işler mahiyetinde bulunmaktadır.

Adliyenin yaz tatili safhasında, Baro da tatildir. Bununla beraber, müstacel işlerde vekâlet alan avukatlar, davalarını takibden geri kalmıyacak - lardır.

MÜTEFERRİK

Örfî İdare Komutanı Ankaraya gitti

Örfî İdare Komutanı Korgeneral Ali Rıza Artunkal, Ankaraya gitmiştir. Komutanın Ankarada bir kaç gün kalması muhtemeldir.

Adliyede bir tayin

Şimdiye kadar İstanbul birinci Ağırceza mahkemesinde hâkim muavini olarak çalışan Bedia Söylemez, İstanbul Cumhuriyet Müddeiumumiliği muavini olarak faaliyete başlamıştır. Kendisi, muavin salâhiyetile İstanbul Cumhuriyet Müddeiumumiliği teşkilâtında yer alan ilk kadın adliyecimizdir. Genc ve kıymetli adliyecilerimizden olan Bedia Söylemeze yeni faaliyet sahasında da muvaffakiyet temenni ederiz.

Gönüllü hastabakıcı yetiştirmek için

Gönüllü hastabakıcı miktarını çoğaltmak maksadile bütün şehre şamil olmak üzere yeni bir teşkilât yapılmaktadır. Kaymakam ve nahiye müdürleri, bu yeni teşkilâtın kurulmasile uğraşmaktadırlar. Yardımsevenler cemiyeti tarafından açılan kurslara devam eden kadınlardan başka, her mahallede bu evsafı haiz kadınlar tespit edilmekte - dir. Bunlar, kendilerine en yakın mıntakalarda açılacak kurslarda yetiştirilecekler ve ihtiyac vukuunda vazifeye çağırılacaklardır.

İzmir Maarif müdürlüğü

Münhal bulunan İzmir Maarif müdürlüğüne Üçüncü Umumi Müfettişlik maarif müşaviri Mustafa Reşid Tarakçıoğlu tayin edilmiştir.

Amasya sıhhat müdürlüğü

Çanakkale Sıhhat ve İçtimaî Muavenet müdürü doktor Halid Barbaros Amasya Sıhhat ve İçtimaî Muavenet müdürlüğüne tayin edilmiştir.

ŞEHİR İŞLERİ

Kanlıca koyu

Kanlıca koyunun, küçük deniz vasıtalarına mahsus bir liman haline sokulması için tetkikler yapılmaktadır. Vasıtalar, bilhassa kışın bir sığınma yeri olacak olan koyun önüne bir de mendirek inşası düşünülmektedir.

ÜNİVERSİTEDE

Üniversite yabancı diller mektebinde yaz kursları

İkmale kalan talebenin yetiştirilmesi için, Üniversite yabancı diller mektebinde bugünden itibaren yaz kurslarına başlanmaktadır. Kurslara, her sene olduğu gibi bu sene de haricden istiyen mekteb talebesi devam edebilecektir.

Almanya ile ticaretimiz

İki memleket arasındaki ticarî mübadelelerin takib ettiği seyir

Ankarada imza olunan ve bütün dünyada büyük akisler uyandıran Türk - Alman dostluk paktını iki dost memleket arasında yeni ve şümullü bir ticaret anlaşmasının takib edeceği haberi takib, daha doğru bir tabirle ilk haberin doğurduğu akisleri ikmal etti.

Almanya ile memleketimiz arasında 1939 eylülü başından, yani Avrupa harbinin başlangıç günündenberi ticarî anlaşma mevcud değildir. Garib bir tesadüftür ki, Berlinde üç hafta kadar devam eden müzakerelerden sonra 1938 senesi temmuzunun 25 inde imzalanmış olan ticaret anlaşması, klering anlaşması ve Avusturyanın Almanya ile birleşmesinden sonra hasıl olan ticarî mübadele vaziyetini tanzim eden protokolun takibine 15 ağustos 1938 tarihinde geçilmiş ve bu anlaşmalar 31 ağustos 1939 tarihine kadar mer'iyette kalmışlardır.

Bu ticaret anlaşmasile Almanyadaki mevcud blokajlarımızın eritilmesi ve yeni alacakların teraküm etmemesi gayesile 1927 ağustosunda Berlinde akdedilmiş olan ticaret anlaşmasile Almanyaya ihrac edilecek olan bellibaşlı ihrac maddelerimiz için konulmuş olan kontenjanlar kaldırılmıştı. Bu yeni anlaşma yapıldığı sırada Almanyadaki blokajımız erimiş ve borcumuz 6,215,000 lirayı bulmuştu.

Tediye anlaşması mucibince, Almanya ile ticaretimizde - evvelce de olduğu gibi - yüzde 70 nispetinin muhafazası kabul olunmuştu.

İşte bu anlaşmaların mer'iyetten kalkması sırasında kopan harb, Almanya ile aramızda uzun müddet yeni bir ticarî anlaşmanın yapılmasına imkân vermedi. Yalnız, 939 senesi sonunda ilk defa olarak Almanya ile aramızda - ayni zamanda mevcud hesabları da tasfiye edecek - bir muvakkat ticaret anlaşmasının akdi üzerinde müzakere cereyan etmiş ve 1940 senesi başında 7,5 milyon liralık ve bunu takiben 22 milyon liralık birer muvakkat ticaret anlaşması yapılmıştır. Bu muvakkat ticaret anlaşmalarının tatbikatı oldukça ağır ilerlemiştir. Nihayet bu aybaşında Hamburgda Remsma firmasının alacağı tütüne mukabil 10, kâğıd ve tatbikatı mübayaatımız mübadelesile karşılanacak 3,5 ve kimyevî maddeler mübayaatımız mübadelesine istinad eden 1,5 milyon liralık hususî takas anlaşması mahiyetinde üç anlaşmanın tatbikına geçilmiştir.

1939 harbinin bidayetindenberi Almanya ile ticarî münasebatımızın geçirdiği safahat budur. Şunu da ilâve edelim ki, bunlara takaddüm eden senede ihracatımızın yüzde 36 sı ve ithalâtımızın yüzde 42 si Almanya ile olmakta idi.

Şimdi bir Alman ticaret heyetinin, yakında Ankaraya geleceği ve yeni bir ticaret anlaşması akdi için müzakereler cereyan edeceği haber veriliyor. Esasen, yeni dostluk anlaşmasının tabiî bir neticesi olarak böyle bir ticaret anlaşması akdi beklenirdi. Bu vesile ile iki memleket arasındaki ticarî münasebatın istikamet ve müstakbel seyri üzerinde bir tetkik yapmağı faydalı gördük:

Almanya ziraatinin, dahilî ihtiyacları bizzat tatmin etmek sahasındaki terakkilerine ve dört senelik plân tatbikatına rağmen Almanya bugün de mühim miktarda gıda maddeleri ve ham sanayi maddesi ithaline mecbur bulunmaktadır. İstatistikler bize gösteriyor ki, harbden evvel Almanya dahilde istihlâk edilen gıda maddelerinin yüzde 17 sini haricden ithal etmek mecburiyetinde idi. Harb, bu ihtiyacı azaltmamış, genişletmiş, işgal altında bulunan memleketlerin iaşe meselesi de inzimam etmiştir. Almanyanın haricî ticaret siyaseti Avusturyanın Almanya ile birleşmesinden sonra bilhassa cenubu şarkî Avrupa memleketleri ticarî siyaseti ile hemahenk yürümek vaziyetine girmiştir. Bunun başında bilhassa Türkiye ile sıkı bir ticarî münasebat tesisi gelmiştir. Balkan hareketinden evvel Almanya, Balkan memleketlerinin en büyük müşterisi olmak yolunda yürüyordu. Coğrafî, siyasî ve iktısadî vaziyet de bunu teshil etmekte idi.

Almanya iktısadiyatının devlet tarafından idare edilmesi ve iç piyasanın tenzim edilmiş olması sayesinde mübayaat yaptığı memleketlere cihan piyasasının fevkinde fiatlar ödemek imkânına malik bulunmuştur. Bu, ancak Almanya ile memleketimiz ve Balkanlar arasında eşya mübadelesinin hâkim olmasile yürütülmüş ve bu sistemin temelini teşkil etmiştir. Esasen Almanyanın bu yüksek fiat siyasetinin devamı için başlıca imkânını bu cihet veriyordu. Şüphesiz ki, harbden sonra görülmüş olan iktısadî zaruretler harbden evvelkine nazaran bir takım değişiklikleri icab ettirmektedir. Fakat iki memleket arasındaki ticarî kombinezonun ana hattının gene Alman sanayi mamulâtı karşılığı olarak Türk ziraat mahsulâtı ve yeraltı servetleri olacağı aşikârdır. Ancak bugünün icablarının bizi, bir çok ziraî istihsalâtımızı ve yeraltı servetlerimizi harice çıkaramamak ve kendi ihtiyaclarımıza tahsis etmek mecburiyetinde bıraktığı, tabiî gözönünden uzak tutulamıyacak en mühim noktadır.

Almanya ile ticarî münasebetımızın devam ettirilmesi için üç yol vardır ve bugün her üçü de yani Akdeniz, Karadeniz ve Avrupa kara yolu kapalıdır. Şu halde kara yolunun süratle açılması lâzım gelmektedir.

Ticaret mektebi mezunlarına verilen ziyafet

Yüksek İktısad ve Ticaret mektebi 941 mezunları şerefine Tarabya Tokatlıyan otelinde tertib edilen akşam yemeğinin fevkalâde samimî ve neş'eli bir hava içinde geçtiğini yazmıştık. Resim bu toplantıyı göstermektedir.

HEM[...]

İki dev ka[...]

Beklenen harb, b[...] dı. İki kara ve[...] Almanya ile So[...] korkunc bir kavgaya tutuş[...] nın en büyük ordusu ile [...] kuvvetli ordusu, tarihin en [...] lerinden birine ve en büy[...] muharebelerine başlamış [...] Alman ordularının cenub ce[...] musunu temizlemeğe karar[...] men ordusu, şimal cenahında [...] kat kahraman Fin ordusu [...] kaybettikleri toprakları kurt[...] Almanlarla beraber silâha sa[...] Yüzlerce tümenden mürekke[...] dularının yanında, binlerle [...] on binlerce zırhlı vasıta da ha[...] miştir.

Cephe, Karadeniz kıyıların[...] Buz denizi kıyılarına kadar [...] Bu, bir kıt'a cephesidir; Avru[...] nın bir ucundan öteki ucuna [...] tidad eden bir cephe... Bugün [...] den Besarabyaya kadar Avrup[...] tün şarkında parlayan ateş, ya[...] talihi Kızılorduya yüz verme[...] dan Kırıma kadar, Beyaz deniz[...] radenize kadar, Arkanjelskten As[...] kadar, Moskovadan Bakûya ka[...] nabilir. Bugün 2400 kilometrelik b[...] he karşısındayız, o vakit Şimal [...] nizinden Hazer denizine kadar [...] lometre uzunluğunda bir cephe[...] de harbedilecektir.

Harb talihi Kızılorduya güler y[...] terirse, Büyük Harbde, «ezici [...] denilen Çarlık ordusunun yapam[...] Kızılordu yapacaktır. Bugünkü [...] Sovyet hududları, Baltık kıyı[...] 1914 tekinin aynidir. Lehistanda [...] ya, o zamankinden biraz daha içeri[...] miştir; Varşova onun elindedir[...] mukabil, eski Avusturya - Macar [...] paratorluğunun Galiçyası ve Bükov[...] sı şimdi Sovyetler Birliğinin [...] Karpatlara dayanmış olan Kızı[...] Çarlığın silindirinden daha ezici [...] 1914 ağustosundaki gibi Berlin [...] doğru yürüyebilir. O zaman, [...] İmparator Kral Fransova Jozef'in [...] larını çiğnedikten sonra Karpatları [...] Macar ovalarına inmeğe ve Budapeşt[...] varmağa çalışan orduların bu dedi[...] defi, genc Rumanya Kralı Mişel'in [...] sunu çiğniyerek Bükreşi tutmak [...] tır. Fakat, 1914 ağustosunda, emekli [...] neral Hindenburg'a ölmez bir şöhret [...] zandırmış olan Tanenberg'ler gene [...] kerrür ederse -ki askerî mütehassıs[...] umumiyetle böyle olacağı kanaati[...] dirler- silindir bu defa da Mazuri [...] taklıklarına gömülür.

Her iki şıkta da 1914 ağustosunu [...] onu takib eden 1915 - 1917 yılları[...] kanlı ve heyecanlı günlerini tekrar [...] şayacağız. O zaman büyük süvari kıt[...] lerinin akınlar yaptıkları yerlerde, b[...] di zırhlı ve motörlü birlikler, bi[...] süvari tümeninin gösteremediği bir [...] manevra yapmağa başlamışlardır.

Dün sabahtanberi kapışan iki [...] yalnız yüzlerle sayılan tümenleri ve [...] binlerle hesab edilen motörlü, zırhlı [...] sıtaları bakımından değil, hava kuvvet[...] leri itibarile de dünyanın en muazzam [...] ordularıdır. Harbe takaddüm eden yıl[...] larda, dünyanın en büyük hava ordu[...] çekiç - orak armalı idi; fakat o vakitten [...] beri gamalı haç taşıyan tayyareler, bin[...] lerle ve binlerle arttı. Bugün Almanya[...] nın mı, yoksa Sovyet Rusyanın mı da[...] ha çok tayyaresi olduğunu kat'iyetle [...] tayine imkân yoktur. Hava hakimiyetini [...] demiyelim de, hava üstünlüğünü kimin [...] temin edeceğini anlamak için bir kaç [...] gün beklemek lâzımdır. Fakat, Berlin [...] hava hücumlarına Moskovadan daha ya[...] kındır. Bütün Almanya, ağır bombacıları[...] tayyarelerinin tesir sahasına dahil oldu[...] ğu halde, en ağır Alman bombacıları [...] dahi, sonsuz Sovyetler Birliğinin yalnız [...] mahdud garb kısımlarını yakabilirler. Sovy[...] Ural dağları mıntakasındaki yetişemedikleri [...] harb sanayii fabrikalarına [...] Askerî hesabları ve harb plânları, [...] aydır hiç yanlış çıkmamış olan Alman [...] genelkurmayı, bu defa da herşeyi he[...] sablamış olsa gerektir.

Bakalım, neler olacak?

Et fiatlarını yükseltmek istiyenler

Et fiatlarının kiloda beş kuruş indirilmesinden sonra bazı koyun komisyoncularının piyasayı tazyik için telefon ve telgrafla sürü bulunan mıntakalara yeniden hayvan gönderilmemesini ve fiatların yükseltilmesini bildirdikleri tespit edilmiştir.

Fiat Murakabe bürosu, bazı alâkadarlardan bu hususta izahat almıştır. Bugün İstanbulda bulunan sürü sahiblerinin ve komisyoncularının çağırılmasına ve haklarında takibatta bulunulacağının kendilerine bildirilmesine karar verilmiştir.

Millî korunma kanunu mucibince bu şekilde hareket memnu ve şiddetli cezayı müstelzim olduğu gibi bunların Örfî İdare mahkemelerine verilmeleri lâzımdır. Bu bakımdan kimlerin telefon ve telgrafla bu hareketi yaptıkları tahkik edilmektedir.

Ceza evlerinde mahkûmlar çalıştırılıyor

Adliye Vekâleti, iş esasına müstenid ceza evlerinde, mahkûmların geniş mikyaksa ve toplu olarak çalışma imkânlarını tevsie karar vermişti. Bu suretle hem cezada aranan uslandırma gayesinin tahakkuku temin edilecek, hem de cezasını bitiren mahkûmlar birer san'at sahibi olacaklardır Bu karar mucibince mevcud ceza evlerindeki iş teşkilâtı takviye edileceği gibi, yeni inşa edilmekte olan ceza evleri de bu esas dahilinde yapılacaktır.

350 kuruşa ayakkabı çivisi satıyormuş

Fatihte Kıztaşında Feyzullahın ayakkabı çivisi sakladığı ve yüksek fiatla sattığı haber alınmış ve bir cürmü meşhud yapılmıştır. Feyzullah harbden evvel kilosu 30 - 40 kuruş olan ve şimdi 130 kuruş olan ayakkabı çivisini 350 kuruşa satarken cürmü meşhud yapılmış ve Müddeiumumiliğe verilmiştir.

Yapılan muhakemede Feyzullah 25 lira para cezası ödemeğe ve dükkânının 7 gün kapatılmasına karar verilmiş, fakat yaşı 65 i geçtiğinden para cezası 20,80 kuruşa indirilmiş, dükkânının da beş gün kapatılması kararlaşmıştır.

Pencereden düşen çocuk

Galatada Şair Rızapaşa caddesinde oturan Hayımın oğlu 1 yaşında Avram, evin penceresi önünde oynarken, sokağa düşerek başından yaralanmıştır. Avram, Şişli Etfal hastanesine götürül - müştür.

Üsküdar Halkevinin spor bayramı

Dün Üsküdar Halkevi spor kolu tarafından büyük bir spor bayramı yapılmıştır. Bir çok sporcuların iştirakile geçid resmi yapılmış, İstiklâl Marşından sonra da direklere Türk bayrağı çekilerek müsabakalara başlanmıştır. Kız ve erkek atletler arasında muhtelif atletizm müsabakaları ve muhtelif hareketlerden sonra bu zengin güne parlak bir şekilde nihayet verilmiştir.

Küçük hikâye

Nasıl milyoner oldum?

Amerikan hikâyesi

Çocukluğumda ve gencliğimde hiç kimse bana rehber olmadı ve yardım etmedi. Gayet basit bir terbiye gördüm. Çok sıkıntı çektim. Mektebe gitmeden evvel muhitimle hiç temas etmemiş gibiydim. Orayı terkettiğim zaman da ak üstünde karayı çatpat seçebiliyordum.

Ana dilimi yazmasını ve düzgün konuşmasını ancak işe girdikten sonra öğrendim. Fakat şimdi üniversiteden diploma almışlar bile benim kadar muntazam ve tesirli mektub yazamazlar zannediyorum. Maamafih hesab hususunda bugün de oldukça zayıfımdır. Coğrafya malûmatımı da dünyanın her tarafındaki büyük ticarethanelerin kataloglarını dikkatle takib etmiş olmaklığıma medyunum.

Şu anda oğlum üniversitelerden birinin son sınıfındadır. Lâkin orada hayatta kendisine lâzım olacak şeyleri öğrenmekte olduğundan şüpheliyim.

Birçokları mektebin insanı maddî ve manevî adamakıllı bir biçime koyduğuna kanidirler. Fikrimce bu kanaat yanlıştır. Beşer evlâdı ancak alış veriş hayatında tekâmül ve inkişaf gösterebilir.

Buna benim ömrüm çok iyi bir misaldir. Nevyorka geldiğim zaman henüz on altı yaşında idim. Cebimdl yalnız on sekiz çent para vardı.

Tam bir hafta aç, susuz, bir iş bulabilmek için başvurmadık yer bırakmadım. Nihayet, sekizinci günü bir ayakkabı fabrikasına girmeğe muvaffak oldum. Birçoğunuzun ayakkabı fabrikası hakkında vazıh bir fikri olmasa gerektir. Orada çalışmak çok güçtür. Yalnız şu kadarını söyleyeyim ki alelâde bir iskarpinin tamamlanıp meydana çıkabilmesi için derilerin ve köselelerin otuz iki makinede muamele görmeleri lâzımdır. Tabiî ben, bu muamelelerden hiç birine vâkıf değildim. Yanına verildiğim amele ayakkabıcılık işindeki sonsuz cehaletimi pek iyi bildiği için beni şöyle baştan aşağıya süzdükten sonra:

— Zeki bir çocuğa benzeyorsun, dedi, gücün kuvvetin de yerinde... Her halde vazifeni çabuk kavrayacağını ve becereceğini tahmin ediyorum.

İlk iki ay, haftada dört dolar aldım. Sonra yevmiyeme yüzde yirmi beş zam oldu. Üçüncü ayın nihayetinde, çalıştığım kısmın ustabaşısına gittim. Gizlice:

— Mister Jones, dedim, müesseseye haftada on dolar kazandırmak ister misiniz?

Kır saçlı adam takdirle yüzüme baktı:

— İstemez olur muyum, diye cevab verdi. fakat nasıl?

— Basbayağı, dedi, yanında çalıştığım amelenin bütün vazifesini kusursuz öğrendim. Ona yol verin, ben bütün işleri onun haftalığının yarısı mukabilinde deruhde edebilirim.

— Sahi, hiç de fena bir fikir değil...

Ertesi hafta makinenin mes'ul işçisi ben olmuştum. Önceleri doğrusu çok zahmet çektim. Günde on iki saat çalışıyor, geceleri de evimde muhtelif ayakkabı makinelerine aid kitabları tetkik ediyordum.

Fabrikaya girdiğimin yıldönümünde başkontrolörü ziyaret ettim. Sözü döndürüp dolaştırıp fabrika işlerine getirdim:

— Üstad, dedim, iyi ki aklıma geldi. Size bir teklifte bulunacağım. Hepimiz bu müessese sayesinde geçiniyoruz. Onun her cihetle menfaatini, istifadesini düşünmek boynumuzun borcudur. Fabrikaya ayda yüz dolar kazandırmak hoşunuza gitmez mi?

Merak ve hayretle yüzüme baktı.

— İzah edeyim, diye ilâve ettim, Mister Jones yaşlı bir adam... Onu beş on para ikramiye verip istirahate sevketmek lâzım... Ben, bu kısmın âmirliğini ayda yüz dolar eksiğine yapabilirim.

Mister Evans gitti, ikinci müdürle görüştü. Kapı aralık kaldığı için konuşulanlardan bir kısmını işitebildim. Yardirektör:

— Bravo delikanlıya, diyordu, tam bizim istediğimiz adam!

Aybaşında Jones'u bütün işçiler izzet ve ikballe kapıya kadar uğurladık. Biraz sonra kısım ameleleri birer birer gelip yeni vazifemi tebrik ediyorlardı.

İki sene ayda yirmi beş dolarla geçindim, geri kalan paraları biriktirdim. Lüzumsuz hiç bir şeye metelik sarfetmiyor, tiyatroya, sinemaya gitmiyor, sigara içmiyor, alkol kullanmıyordum.

İkinci direktör Thompson'la derdleşmek için münasib bir fırsat kollayordum. Nihayet bir gün buna muvaffak oldum:

— Vallahi, dedim, bu fabrikada israf gırla gidiyor, bu âna kadar ses çıkarmadım. Fakat içim durmadı. Belki bir arkadaşın aleyhinde bulunmak ahlâksızlığını irtikâb edeceğim ama, çalıştığım müessesenin hayrına matuf bir gammazlık olduğu için vicdanen müsterihim. Başkontrolör Evans sabahtan akşama kadar bomboş dolaşıp duruyor... Sağa sola geziniyor... Neymiş? Gûya bütün kısımları teftiş ediyor. Fikrimce ona hiç lüzum yok... Ben, hem kısım âmirliğini yapar, hem de Evans'ın vazifesini yarı ücretle görebilirim. Bilmem, işinize gelir mi?

İkinci müdür biraz düşündükten sonra:

— Bunda, dedi, işimize gelmiyecek ne var? Sene başında kadroyu tertib ederken teklifinizi idare meclisine arzedeceğim.

Fabrikaya girdiğimin dördüncü yılında başkontrolör oldum. Mümkün mertebe ucuz malzeme kullanarak maliyet fiatında mühim iktısadlar yapıyor, günden güne satışı fazlalaştırıyordum.

Hâlâ, ayda yirmi beş dolarla yaşamakta devam ettiğim için biriktirdiğim para hayli bir yekûn tutmuştu. Bunlarla fabrikanın hisse senedlerinden ancak cüz'i bir kısmını satın alabilmiştim ama, o seneki umumî heyete hem başkontrolör, hem de hissedar olarak iştirak etmeyi temin eylemiştim.

Umumî heyetin müzakereleri epey gürültülü oldu. Çünkü, bilhassa yardirektör Thompson'un iktidarsızlığı, gevşekliği hakkında hissedarlardan ekserisinin kulağını doldurmuştum.

Ertesi sene idare heyeti zavallı Thompson'u atıp beni onun yerine tayin etti.

Artık, müessesenin yegâne âmiri vaziyetindeydim. Çünkü umumî müdür Allahlık bir adamdı. Bana sormadan hiç bir şey yapamıyor, alım, satım hep benim elimden geçiyor, en küçük ameleden tutun, en büyük memura kadar bütün müstahdemlerin mukadderatı benim dudaklarımın arasından çıkacak hükme bağlı bulunuyordu.

Tabiî bu vaziyet idare meclisi reisile sıkıfıkı görüşmemi, senlibenli konuşmamı temin etmişti. Beni haftada iki üç defa villâsına davet ediyordu. Karısı, kızile birlikte yemek yiyordum.

Mister Fülton'un yeni dünya iktısad sahasındaki rolü sade bizim idare meclisi reisliğinden ibaret değildi. Birçok sanayi müesseselerinde de mes'ul murahhaslık, murakıblık vazifeleri de yapıyordu Onun için piyasadan ve borsa muamelelerinden fevkalâde iyi anlıyordu.

Bir akşam ikimiz de köpüklü şampanyalarla çakır keyif olduğumuz bir anda:

— Mister Fülton, dedim, bu iş böyle sökmez. Biz iğne ile kuyu kazarak para kazanmaya çalışıyoruz. Halbuki fabrikanın faaliyetini kasden sekteye uğratıp hisse senedlerinin bedellerini düşürecek olursak, bundan müştereken pek güzel istifade edebiliriz. Çok aşağı fiatlarla bütün hisse senedlerini satın alırız... Bir iki sene zarfında faaliyeti yeniden düzeltir, işi tekrar tıkırına koyarız. Başımızdaki hissedarlar belâsından kurtulur, bütün müesseseye ikimiz sahib oluruz.

Böyle bir teklifi Fülton'un kabul etmemesi imkânı var mı? Tertib ettiğim plânı az zaman içinde tamamı tamamına tatbik ettim. Kat'î muvaffakiyet elde edilip nihaî zafere erişilince bir gün gelip kendisinin de başına bir çorab öreceğimi pek iyi tahmin eden Fülton bana derhal kızile evlenmekliğimi teklif etti. Mis Heda Fülton cidden güzel kızdı. Sarı saçlı, yeşil gözlü, tığ vücudlü... Fakat ben, gene bu izdivaca zorla razı oluyormuşum gibi göründüm. Nazlana nazlana muvafakat ettim.

Mabaadini artık siz tahmin edersiniz: Mister Fülton öldü. Bütün serveti kızına, idare meclislerindeki vazifeleri de bana kaldı. Bugün Birleşik Amerika Devletlerinin birçok cumhuriyetlerinde küçük [...] ki muhtelif iktısadî teşekküllerde üç dört büyük hisselere sahibim... Üç dört defa milyonerim.

Şimdi, bitarafane söyleyin... Bu yaptığım işler ilk, orta mekteblerde, lise de ve üniversitede öğrenilebilir mi? Canım ticaret, iktısad ve sanayi işleri [...] Hayatta insanları yükselten, adam e[...] sizsiniz... Şerefinize üç defa: Şal.. Şal!.

Nakleden: Hâdiye İCLÂL

SON HABERLER

Siyasi İcmal

Bir nazariyenin iflâsı

Şu şimdiki büyük harb başlamadan önce İngilizler ve Fransızlar Sovyetlerle anlaşmak için uğraşıyor ve bu anlaşmayı intac için Moskovaya bir erkânıharbiye heyeti göndermiş bulunuyorlardı. Hâdiseleri hepimiz de biliyoruz. İngiliz - Fransız heyetinin Sovyetlerle konuştukları sırada harikulâde bir hâdise vukua buldu ve Sovyetlerin Almanlarla bir ademi tecavüz paktı imzaladıkları ilân olundu.

Ademi tecavüz paktı, aralarında hudud olan memleketler arasında yapıldığı için, Sovyet Birliğile Almanya gibi aralarında hudud olmıyan iki memleket arasında böyle bir paktın yapılması hayret uyandırmış ve o zaman, bugüne kadar bütün dünyayı meşgul eden bir nazariye ortalıkta hüküm sürmeğe başlamıştı.

Bu nazariyeye göre Sovyet ricalile Alman ricali karşı karşıya geçerek bütün dünyayı paylaşmışlar ve bu geniş anlaşma sayesinde iki taraf arasında bir ihtilâf kopmasına imkân kalmamıştı.

Bu anlaşmanın neticesi olarak Almanlar Polonyayı ortadan kaldırdıkları zaman Sovyetler de şarkî Polonyayı işgal edivermişler, daha sonra Baltık devletlerile anlaşarak bu devletleri Sovyet Birliğine ilhak etmişler, Rumanyadan Besarabyayı ve Bukovinanın bir parçasını almışlar ve böylece aradaki anlaşma dairesinde hareket ederek dünyayı paylaşmak için hazırlanan plân dairesinde hareket etmişlerdi.

Meğer işin içyüzü hiç de böyle değilmiş. Meğer iki taraf arasında dünyayı paylaşmak için hiç de bir anlaşma yokmuş. Hatta meğer Almanya Sovyetlerin her hareketine içerleyor ve bu hareketlerin her birini kendi aleyhine harekât mukaddemesi sayıyormuş.

Bunu Her Hitlerin dün neşrettiği beyannameden anlayoruz:

Meğer Rusya ile Almanya arasında anlaşma değil, her lâhza kopmak tehlikesi arzeden bir gerginlik varmış.

Rusya, Finlandiyaya karşı, bir daha harekete geçtiği takdirde Almanyanın ne yapacağını, Rumanyaya karşı askerî harekâta geçtiği takdirde Almanyanın sükût edip etmiyeceğini, Bulgaristana asker çıkardığı ve garanti verdiği, Boğazlara hâkim olmak istediği takdirde hangi hattı hareketi takib edeceğini öğrenmek istemiş.

Almanya Molotof'un Berlini ziyaret ettiği zaman sorduğu bu suallere filen cevab vermekte gecikmemdi. Çünkü Rus yanın Baltık devletlerini işgal etmesine diş bilemekle cevab vermiş, Finlandiyanın tekrar harble karşılanması ihtimalini Finlandiyayı takviye ile karşılamış, Rumanyadan Besarabyanın alınmasına mukabil Rumanyaya ordu getirmiş, Rusyanın Yugoslavyada Alman aleyhtarı bir hükûmete muzaheret etmesine karşı Yugoslavyayı ortadan kaldırmakla mukabele etmiş, Bulgaristana asker çıkararak bu memlekete garanti vermek teklifine mukabil Bulgaristanı üçlü pakta alarak Meriç boyuna inmiş velhasıl Rusyanın her hareketine karşı gelmiş ve nihayet Rusyanın hududlarda yaptığı tahşidatın Almanyayı arkadan vurmağa matuf bir hazırlık olduğuna karar vererek dün sabah harekete geçmiştir.

Hâdiselerin bu şekilde tecellisi karşısında hayret etmemek mümkün değildir.

Fakat bu hâdiselerin ilk ispat ettiği nokta dünyayı paylaşma nazariyesinin yalan olduğudur.

1939 Rus - Alman ademi tecavüz paktı dün hakikî mahiyetile bütün dünyanın huzuruna çıktı ve bu vesikayı imzalayan dostlar, birbirlerinin boğazlarına sarıldılar.

Hitler bu hâdiseyi, arkadan vurma» diye tasvir ediyor, Molotof ise bu hâdisenin «emsalsiz bir hıyanet olduğunu» söylüyor.

Bugün bu iki iddiadan hangisinin haklı olduğunu, beşeriyetin iptidaî devirlerinde olduğu gibi, silâh tayin edecek ve bütün dünya, silâhın hükmünü bekliyor.

Ömer Rıza DOĞRUL

İtalyanlar Cimmo şehrini İngilizlere teslim ettiler

Kahire 22 (a.a.) — Ortaşark İngiliz kuvvetleri umumî karargâhının tebliği:

Libyada, vaziyette hiç bir değişiklik yoktur.

Habeşistanda İngiliz subaylarının kumandası altında hareket eden vatanperver kuvvetleri Jimma şehrini zaptetmişlerdir.

Jimma'daki kuvvetlere kumanda eden İtalyan generali daha evvelce şehrin teslimini teklif etmişse de o anda teklifin kabulünde ne askeri, ne de siyasi bir faydası görülmediğinden reddedilmişti.

Fakat o zamandanberi civar mıntakalarda yapılan ileri hareketleri ve elde edilen sair muvaffakiyetler üzerine kıt'alarımız şehri teslim almışlardır. Cenub mıntakasında harekâta ve her taraftan İtalyanlara yaklaşmakta olan vatanperver kuvvetlerile işbirliğine memnuniyet veren bir şekilde devam edilmektedir. 24 üncü İtalyan tümenine mensub yeni unsurlar Soddu'da teslim olmuşlardır. Kuvvetlerimiz ayrıca 130 İtalyan ve 30 yerli esir almışlar, dört top ve 20 mitralyöz iğtinam etmişlerdir.

Debratdor mıntakasında vatanperverlerin müzaheretini görmekte olan Hindli kıt'alar gittikçe şehre yaklaşmaktadırlar.

Şam sukut ettikten sonra

Vişi kuvvetleri şimaldeki mevzilere çekildiler

Fransız kuvvetlerinin bütün ihtiyatları hattı harbe sevkedilmiş

Kahire 22 (a.a.) — Yapılan keşiflerden ve alınan harb esirlerinin ifadesinden anlaşılıyor ki Suriye fevkalâde komiseri General Dentz şimdi bütün kuvvetlerini muharebeye sokmuş bulunmaktadır.

Öyle zannediliyor ki General Dentz'in elinde bulunan bütün tanklar da kullanılmaktadır. Cephe gerisinde ihtiyat hiç bir tank kalmamıştır.

Vişi kuvvetleri Şamın şimalindeki mevzilere çekildiler

Kudüs 22 (a.a.) — Beyruttan bildirildiğine göre General Dentz kıt'aları Suriyede Şamın şimalinde yeni mevzilere çekilmişlerdir.

İngiliz tebliği

Kahire 22 (a.a.) — İngiliz resmî tebliği:

Suriyede, İngiliz, Hindli ve Hür Fransız kıt'alarının tazyikı neticesinde Vişi kuvvetleri dün Şamı tahliye etmişlerdir. Şehir Hür Fransız kuvvetleri tarafından işgal edilmiştir.

Bütün diğer bölgelerde harekât lehimize inkişaf etmektedir.

General de Gaulle'ün tebriki

Londra 22 (a.a.) — Müstakil Fransız ajansının öğrendiğine göre Yakınşarktaki Hür Fransız kuvvetleri başkumandanlığına tayin edilen General Catroux Şama girmiştir.

General de Gaulle gönderdiği bir tebrik telgrafında General Legentilhomme ve diğer subay ve askerlere derin memnuniyetini ve büyük itimadını bildirmektedir.

Suriye hâdiseleri ve Almanya

Berlin 22 (a.a.) — Yarıresmî bir kaynaktan bildiriliyor:

Alman siyasî mahfilleri, Suriye hâdiseleri hakkındaki Alman nikbinliğinin yanlış çıkmamış olduğunu tebarüz ettirmektedir.

Alman nikbinliği, Suriyedeki çarpışmaların neticesinden ziyade, cessurane bir surette organize edilen ve beklenileni çok aşan Fransız mukavemetinin kuvvetine ve enerjisine dayanmaktadır. İngilizlerin karşılaşmak mecburiyetinde kaldıkları muvaffakiyetsizliğin bütün dünyayı hayrete düşüreceği beyan edilmekte ve çarpışmanın neticesi her ne olursa olsun, enteresan olan ciheti, halen İngilterenin dünkü müttefiklerine karşı yaptığı istilâlarda şiddetli bir mukavemet görmekte olmasının teşkil ettiği ilâve olunmaktadır.

Hava muharebesi gene şiddetlendi

İki taraf da gece hücumlarına devam ediyor

Londra 22 (a.a.) — Dün gece av tayyarelerinin himayesinde hareket eden İngiliz bombardıman tayyareleri Almanyada ağır sanayi fabrikalarına taarruza devam etmişlerdir.

Kolonya ve Düsseldorfa taarruz edilmiştir. Diğer İngiliz tayyareleri Dünkerke, Bulonya doklarına taarruz etmişlerdir.

Tayyarelerimiz Fransanın şimalindeki hava meydanlarına da taarruz etmişlerdir.

İngiltere üzerinde

Londra 22 (a.a.) — İngiliz Dahili Emniyet ve Hava Nezaretlerinin tebliği:

Dün gece düşman evvelki gecelere nispetle İngiltere üzerinde daha faal olmuştur. İngilterenin cenubunda bir şehre karşı şiddetli bir taarruz yapılmıştır. Bu şehirde maddî hasar ve insanca zayiat vardır.

Diğer yerlerde, İngilterenin cenub ve cenubu şarkisine ve keza İskoçyaya atılan bombalar bazı hasarlar ve az miktarda da zayiata sebeb olmuşlardır.

Dün gece iki düşman tayyaresi tahrib edilmiştir.

Alman tayyarelerinin yaptığı hücumlar

Berlin 22 (a.a.) — Alman resmî tebliği:

İngiliz adalarına karşı mücadelede, Alman 2 X tayyareleri, gece, Southampton liman tesisatını bombardıman etmiştir. Doklarda, depolarda ve iaşe tesisatında yangınlar çıkmıştır. Merkezî İngilterede ve İskoçyanın şimalinde tayyare meydanlarına karşı başka hava hücumları yapılmıştır. Sunderlandın şimalinde, büyük bir ticaret gemisi bombalarla ciddî hasara uğratılmıştır.

İngiliz sahiline yaptıkları bir hücumda, iki Alman seri hücumbotu, üç İngiliz seri hücumbotu ile temasa geçmiştir. Bu üç İngiliz seri hücumbotu isabetler kaydettikten sonra geri çekilmişlerdir.

Dün öğleden sonra, büyük miktarda avcı tayyareleri himayesinde az miktarda İngiliz savaş tayyareleri, Fransız Manş sahilleri üzerinde uçmuşlardır. Şiddetli hava muharebelerinden, Alman avcı tayyareleri 26 İngiliz tayyaresi düşürmüştür. Hava dafi bataryaları ve deniz topçusu da başka iki tayyare düşürmüştür.

Gece, düşman, garbî Almanyanın müteaddid noktalarına az miktarda infilâk ve yangın bombaları atmış, fakat mühim hasarı mucib olmamıştır.

Düşürülen Alman tayyareleri

Londra 22 (a.a.) — Resmen bildirildiğine göre dünkü cumartesi günü İngiliz hava kuvvetleri 28 Alman tayyaresi düşürmüşlerdir.

Alman - Türk paktının kıymeti

Berlindeki vatandaşlarımız tebrik mektubu alıyorlar

Almanyadaki Türk talebelerine karşı da heyecanlı sempati tezahürleri yapılmaktadır

Berlin 22 (a.a.) — Paktın imzasının üçüncü günü Alman gazeteleri en göze çarpacak yerlerinde dostça makalelere ve mütalealara devam ediyorlar.

Berlinde ikamet eden Türkler, Almanlardan yüzlerce tebrik mekutubu almaktadır. Üniversite ve fen mekteblerinde profesörler paktın ehemmiyeti, Türkiye tarihi ve Türkiyenin mevkii hakkında hususi bir ders vermişler ve Alman talebeler, Türk talebeler hakkında heyecanlı sempati tezahürlerinde bulunmuşlardır.

Deutsche Allgemenine Zeitung gazetesinin Ankara muhabiri Ankara bitaraf mahfillerinin noktai nazarı hakkında uzun bir makale göndermiştir. Muharrir yazısında diyor ki:

«Türk - Alman münasebetleri ihtirazsız ve kat'î bir surette taayyün etmiştir. Dünyanın en ehemmiyetli noktalarından birinde, dünyanın tam ihtilâf halinde bulunduğu bir sırada bir sulh eseri tahakkuk ettirmeğe muvaffak olunması, Türk ve Alman diplomasisini anlayış ve hissediş liyakatini ispat etmiştir. Bunda esaslı şart Türkiyenin istiklâl siyaseti ve Ortaşarktaki hâkim mevkiinin tanınması idi.

Türk siyaseti millî topraklarının masuniyetini ve Türkiyenin harb dışında kalmasını istihdaf eden bir millî müdafaa siyasetidir. Diplomatik eser güçtü. Bunun ilk merhalesi şubatta Türk - Bulgar deklârasyonunun imzası olmuştur. Bu deklârasyonu M. Hitler tarafından gönderilen ve Ankarada iyi karşılanan iki şahsî mesaj takib etmiştir.

Almanların umumiyet itibarile Türk milletine karşı hissettikleri sempati yeni Türkiye hakkındaki hayranlıklarile kuvvet bulmaktadır. Almanların halen ne kadar mühim bir gayret sarfettiklerini teslim eden Türkiye bu sempatiye iştirak etmektedir.

Bütün gazeteler, Ulus başta olmak üzere bütün Türk gazetelerinin makalelerinden fıkralar nakletmektedir.

Rumen ordusu dün Prut nehrini geçti

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

reşten bildiriyor:

General Antonesko başkumandanlığa tayin edilmiştir.

Mişel Antonesko Başvekile vekâlet edecektir.

«Alnımıza sürülen zillet damgasını silmek zamanı geldi»

Bükreş 22 (a.a.) — «D. N. B.» General Antonesko, Rumen ordusuna hitaben bir beyanname neşretmiştir.

Bu beyannamede deniliyor ki:

«Erler,

Milletin tarihini kirleten lekeyi silmeği ve alınlarınızdaki zillet damgasını söküp atmağı size vadetmiştim. En mukaddes mücadele, ecdadımızın miras bıraktığı haklar için, kilisenin hukuku için, ocaklarınız ve Rumanyanın ebedi mihrabları için mücadele saati gelmiştir.

Erler,

Size, Prut'u geçmeği ve düşmanı gerek şarkta gerek şimalde ezmeği emrediyorum. Bolşevizmin kızıl boyunduruğu altında esir kardeşlerinizi kurtarınız. Eski Besarabyayı ve Bukovinya ormanlarını, tarlalarınızı ve çayırlarınızı anavatana ilhak ediniz.

Erler,

Dünyanın en kuvvetli ve en şanlı ordusile yanyana ve kalb kalbe çarpışacaksınız. Bu ordu, Moldavya toprağında hududlarımız için ve dünya adaleti için çarpışıyor. Büyük Reich ordusu tarafından, onun emsalsiz Führer'i Adolf Hitler tarafından tarih adına yapılan şerefe lâyık olduğunuzu gösteriniz. Zilletinizin intikamını almak ve size yapılan haksızlığı tamir etmek için çarpışınız.

Bunu, sizlerden, milletimiz, Kral ve Generaliniz istiyor.»

Rumenler Prut nehrini geçtiler

Bükreş 22 (a.a.) — «Stefani» Rumen kıt'aları bu sabah Prut nehrini geçmişlerdir. Rumanya ile Sovyetler Birliği arasındaki hududda bulunan Alman kıt'aları da harekete geçmişlerdir.

Bu haber resmen bu sabah saat yedide verilmiş ve gazeteler hususî nüshalar çıkarmışlardır.

Roma 22 (a.a.) — Bükreşten öğrenildiğine göre, Rumen kıt'aları bu sabah saat 3 te Sovyetler Birliği arazisine girmişlerdir.

Bolgrad şehri alındı

Roma 22 (a.a.) — Rumen kıt'aları Besarabya hududunda kâin Bolgrad şehrini işgal etmişlerdir.

Sovyet elçiliği memurları hududa gönderildi

Bükreş 22 (a.a.) — «Stefani» Rumanya hükûmeti Bükreşteki Sovyet elçiliği memurlarının emrine otomobiller ve kamyonlar vermiştir. Bu vesaitle memurlar eşyalarını şehrin istasyonlarına nakledeceklerdir. Saat 12 de memurları hâmil hususî bir tren hudud civarında bir mahalle hareket etmiştir. Rumanya elçiliği memurlarını hâmil olan tren de Moskovadan buraya gelecektir. Her iki elçiliğin memurları mütekabiliyete istinaden burada mübadele edilecektir.

Alman Elçisinin hükûmetimize dün verdiği muhtıra

Von Papen'in tevdi ettiği vesikada, harbe yol açan sebebler izah olunuyor

Ankara 22 (a.a.) — Almanya büyük elçisi Ekselâns von Papen'in bugün Hariciye Vekilimize tevdi ettiği muhtırayı aşağıda aynen neşrediyoruz:

«Reich Hariciye Nazırı von Ribbentrop pazar günü saat 6 da Alman ve ecnebi matbuat mümessilleri hazır bulundukları halde Hariciye Nezaretinin ittihadı meclisi salonunda cihan efkârı umumiyesine radyo ile Alman Hariciye Nezaretinin Sovyet Rus hükûmetine verdiği notayı ilân etmiştir. Notanın metni şudur:

Komünist doktrininin intişar etmemesi için anlaşma teşebbüsü

Reich hükûmeti, Almanya ile Sovyet Rusya arasında menfaatlerin tevazünü arzusundan mülhem olarak 1939 da Sovyet hükûmetine müracaat ettiğinde bir taraftan kendisinin millî devletler camiasına mensubiyet iddia ve bundan mütevellid hak ve vecibeleri temsil eden ve fakat diğer taraftan komintern bir section'u sıfatile cihan ihtilâlinin yapılmasını, yani bu millî devletlerin inhilâlini isteyen bir devletle anlaşmanın kolay bir iş olmıyacağını biliyordu. Almanyanın ve Sovyet Rusyanın politik gayelerindeki bu esaslı ayrılığın ve nasyonal sosyalizmle bolşevizmin yekdiğerine zıd cihan görüşünün doğurduğu mühim endişeleri geri bırakarak Alman Reich hükûmeti bu teşebbüse girişmişti. Alman hükûmeti bu teşebbüste, Almanya ile Rusya arasında bir anlaşma vücude getirilerek harbin önüne geçilmesi ötedenberi yekdiğerine karşı dost bulunan iki milletin hayatî ihtiyaclarının emniyet altına alınması suretile beynelmilel Yahudiliğin komünist doktrinlerinin Avrupaya yayılmasına karşı en iyi bir garanti elde edileceği fikrini taşıyordu. Bizzat Rusyadaki bazı hâdiselerle Rus hükûmetinin beynelmilel sahadaki bazı tedbirlerinin bu doktrinlerden ve şimdiye kadar yabancı milletleri inhilâle sevkeden metodlardan uzaklaşmayı mümkün göstermesi Almanyayı bu fikrinde takviye etmişti. Alman müracaat ve teşebbüsünün Moskovada gördüğü kabul tarzı ve Almanya ile bir dostluk paktı akdi için Sovyet Rus hükûmetinin amade oluşu bu değişikliği teyid etmiş görünüyordu. Böylece 23 ağustos 1939 da ademi tecavüz paktı akdedildi ve 28 eylûl 1939 da da iki devlet arasında hudud ve dostluk anlaşması imza olundu. Bu muahedelerin ruhu şu idi:

Anlaşmaların esasları

1 — Birbirine karşı tecavüz etmemek ve muslihane bir komşuluk içinde yaşamak için iki devletin karşılıklı taahhüdü,

2 — Alman Reich'ının Finlandiya, Letonya, Estonya, Litvanya ve Besarabyada her türlü nüfuz elde etmekten sarfı nazar etmesi suretile menafi mıntakasının tahdidi ve bu meyanda sabık Polonya devletinin Barew - Vug - Sam hattına kadar olan mıntakalarının Sovyet Rus hükûmetinin arzusu üzerine Sovyetlere ilhakı.

Reich hükûmeti Rusya ile ademi tecavüz paktını akdeder etmez derhal Sovyet Rusyaya karşı olan politikasında esaslı bir değişiklik yapmış ve o gündenberi de Sovyet ittihadına karşı dostane bir vaziyet takınmıştır. Alman hükûmeti Sovyet ittihadile akdolunan mukaveleleri gerek harfi harfine gerekse ruh ve manası itibarile sadakatle ifa etmiştir. Bunların dışında olarak da Alman hükûmeti Polonyayı mağlûb ederek yani Alman kanı pahasına Sovyet ittihadına kurulduğu andanberi en büyük bir dış politika muvaffakiyeti kazanmasına yardım etmiştir. Rusyaya karşı ancak bu hayırhahane politika ile ve Alman ordusunun büyük zaferlerile bu mümkün olmuştur. Bu itibarla Alman hükûmeti Sovyet ittihadının Almanyaya karşı tavru hareketinin de ayni olmasını beklemekte kendisini haklı görmekte idi. Alman Hariciye Nazırı von Ribbentrop Moskovada müzakereler yaparken ve diğer fırsat ve vesilelerle Sovyet Rus hükûmeti tarafından bu mukavelelerin Alman - Sovyet Rus menfaatlerinin daimî muvazenesine esas teşkil edeceğini ve iki milletin yekdiğerinin rejimlerine hürmet ederek birbirinin dahilî işlerine karışmak istemedikleri, iyi ve devamlı bir komşuluk tesis etmek istedikleri mükerreren ifade olunmuştu. Alman hükûmetinin bunlara inanmakla esasından aldanmış olduğu maalesef çabuk anlaşıldı.

Fakat Sovyetler tekrar tahrikâta başlamışlar

Hakikatte komintern Alman - Rus mukavelelerinin akdini müteakıb derhal bütün sahalarda tekrar faaliyete geçmiştir. Bu faaliyet yalnız Almanyada değil, Almanya ile dost olan yahud bitaraf devletlerde ve Alman kıtaatı tarafından Avrupada işgal edilen mıntakalarda da yapılmıştır. Ve açıkça muahedelere karşı muhalif hareket edilmiş olmamak için yalnız metodlar değiştirilmiş ve bu faaliyetler itina ile ve kurnazca gözetlenmiştir.

Almanyanın gûya emperyalist bir harb yaptığını mütemadiyen ileri sürmekle Moskova, nasyonal sosyalist Almanya ile aktedilen paktın tesirini telâfi etmek mecburiyetinde olduğunu zannediyordu. Alman polisinin kuvvetli ve müessir müdafaa faaliyeti, kominterni Almanyaya karşı fesatçı faaliyetlerini ve istihbaratını başka yollardan ve Almanyaya komşu memleketlerdeki merkezlerden yapmağa mecbur etti. Bu maksadla sabık Alman komünist memurlarından istifade edilerek bunlar Almanyada fesatçılık ve tahrikât ve sabotaj hazırlıkları yapmağa memur edildiler. Gepeu komiseri Krilof bu maksadla sistematik bir talim ve terbiye işini idare ediyordu. Ayni zamanda Almanya tarafından işgal edilen mıntakalara ve bilhassa Çekistana ve işgal altında bulunan Fransa, Norveç, Holanda, Belçika vesair yerlere karşı şiddetli bir tahrik, fesat ve inhilâl işi yapılıyordu. Sovyet Rus mümessillikleri ve bilhassa Prağdaki başkonsolos bu babda kıymetli yardımlar yapıyorlardı. Radyo mürsile ve ahize tesisatı ile kuvvetli bir istihbarat hizmeti ifa ediyordu ki bu, komimntern tarafından Almanyaya karşı tevcih edilen işin tam delillerini vermektedir. Kominternin diğer bütün fesad ve tecessüs faaliyetleri hakkında da bir çok vesaik ve malzeme mevcuddur. Başkaca sabotaj kıt'aları teşkil edilmiştir, ve bunların kendilerine mahsus laboratuarları vardı ve bu laboratuarlarda onlar sabotaj işleri için yangın ve infilâk bombaları imal ederlerdi. Bu kabilden meselâ en az 16 Alman vapuruna suikasd yapılmıştır. Bu inhilâl ve sabotaj faaliyetleri yanında casusluk da yapılıyordu. Nitekim Sovyet Rusyadan Almanyaya gelen Almanlar arasında G. P. U. hizmetine adamlar kazanmak için her türlü bayağı vasıtalara müracaat olunmuştur. Yalnız erkekler değil, kadınlar da en ayıb usullerle G. P. U. hizmeti için taahhüd sözü vermeğe icbar edilmişlerdir. Bizzat Berlindeki Sovyet Rus sefareti, başta sefaret müsteşarı Kobulof olduğu halde casusluk işleri için hariciez memleket haklarından saygısızca isifade etmekten çekinmemiştir. Prağdaki Rus konsolosluğu erkânından Michof bütün Çekistana şamil olan bir casusluk şebekesinin başını teşkil ediyordu. Polisin vakit ve zamanında müdahale ettiği diğer vak'alar, Sovyet Rusyanın bu geniş mikyastaki faaliyetlerini meydana çıkarmıştır. Bütün bunların heyeti umumiyesi Sovyet Rusyanın Almanyaya karşı siyasî, askerî ve iktısadî cephelerde geniş mikyasta gayrimeşru inhilâl, sabotaj, tethiş ve harb hazırlığı mahiyetinde casusluk faaliyetleri yaptığını şüpheden âri olarak göstermektedir.

Sovyetlerin Almanya haricindeki propaganda faaliyetleri

Sovyet Rusyanın Almanya dışında Avrupada yaptığı inhilâl faaliyetlerine gelince: Bu faaliyetler Almanya ile dost yahud Almanya tarafından işgal edilmiş memleketlerin hemen cümlesine şamil olmuştur. Meselâ Rumanyada komünist propagandası Rusyadan gelen beyannamelerle Rumanyanın bütün müşküllerinden Almanyayı mes'ul göstermek suretile Alman aleyhtarı bir hava yaratmak istemiştir. Ayni tahrik 1940 yaz mevsimindenberi Yugoslavyada da bariz bir surette görülmüştür. Rus beyannameleri orada Svetkoviç rejiminin Berlin ve Roma emperyalist hükûmetlerile pakt yapmasına karşı halkı protestoya tahrik ediyordu. Komünist partisi memurlarının Ağramdaki içtimalarından birinde Avrupanın bütün cenubu şarkî kısmı Slovakyadan Bulgaristana kadar Rus himaye mıntakası diye tavsif edilmiş ve bekledikleri gibi Almanya askerî bakımdan zayıflayınca bunun tahakkuk edeceği söylenmişti.

Belgraddaki Sovyet elçiliğinde Alman kıt'alarının eline geçen vesikalar bu propagandanın menşeinin Sovyet Rusya olduğunu ispat etmektedir. Komünist propagandası Yugoslavyada nasyonalist parulalar kullanırken Macaristanda bilhassa Ruthen ahali arasında kendilerinin yakında Sovyet Rusya tarafından hürriyete kavuşturulacağı propagandasını yapıyordu. Bilhassa Slovakyada Alman aleyhtarı tahrikât pek canlı idi ve orada alenen Slovakyanın Sovyet Rusyaya ilhakı propagandası yapılıyordu Finlandiyada «Sovyet ittihadı ile sulh ve dostluk cemiyeti» Petrosko radyosile işbirliği yaparak bu memleketi inhilâle uğratmağa çalışıyor ve Alman düşmanlığı yapıyordu.

Fransa, Belçika ve Holandada, Alman işgal kuvvetlerine karşı tahrikât yapılıyordu. Ayni tahrikât, milliyet ve panslavizm maskesi altında, umumî valilik bölgesinde de hüküm sürüyordu. Yunanistan, Alman ve İtalyan kıtaatı tarafından henüz işgal edilmişti ki, orada da Sovyet Rus propagandası işe başlamıştı. Umumî görünüş, Almanyanın Avrupada istikrarlı bir nizam kurmak yolundaki gayretlerine karşı, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliğinin, bütün memleketlerde sistemli bir mücadele seferi açtığı merkezindedir.

Alman tedbirlerinin Rusya aleyhine gösterilme teşebbüsleri

Bunun yanısıra da, Alman politikasının tedbirlerine karşı, bu tedbirleri Rusya aleyhine imiş gibi göstererek, muhtelif memleketleri Sovyet Rusya lehine ve Almanya aleyhine celbetmek gayesine matuf doğrudan doğruya yapılan muhtelif propaganda faaliyeti geliyor. Bulgaristanın üçlü pakta girmesine karşı ve Sovyet Rusya ile bir garanti paktı amzalaması lehine faaliyet gösterilmiştir. Rumanyada, demirmuhafızlara hulûl ve bu teşekkülün başındakilerin ezcümle Rumanyalı Groza'nın yanlış yola sevki suretile, 23 sonkânun 1941 deki hükûmet darbesi teşebbüsüne yol gösterilmiştir ki, bunların arkalarında elebaşı olarak Moskovanın Bolşevik ajanları bulunuyordu. Reich hükûmeti buna dair itiraz götürmez deliller elde etmiş bulunuyor. Yugoslavyaya gelince, Reich hükûmeti, Yugoslav delegesi Georgewitsch'in daha mayıs 1940 ta Moskovada Molotofla yaptığı bir mülâkat neticesinde, Rusyanın, Almanyayı, yarının en kudretli düşmanı telâkki ettiği hususuna kanaat getirdiğine dair vesikalar elde etmiştir. Sovyet Rusyanın, Sırb askerî makamatı tarafından vaki silâh istekleri üzerine aldığı vaziyet büsbütün sarihtir. Sonteşrin 1940 ta, Sovyet Rusya genelkurmay reisi, Yugoslav ataşemiliterine şunları söylemiştir: «Biz istenen herşeyi vereceğiz, hem de derhal.» Fiat ve tediye şartları Belgrad hükûmetinin kendi dileğine bırakılmış, ancak bir tek şart ileri sürülmüştür ki, o da, bu tertiblerin Almanyadan gizli tutulmasıdır. Bilâhare Svetkoviç hükûmetinin mihver devletlerine yakiaşması üzerine, Moskova silâh teslimatını sürüncemede bırakmağa başlamıştır. Sovyet Rusya Harbiye Nazırlığı, bunun sebebini Yugoslav ataşemiliterine, muhtasaran izah ile iktifa etmiştir. 27 mart 1941 Belgrad hükûmet darbesine önayak olarak bunun meydana getirilmesi, Sırb fesadcılarının ve İngiliz-Rus ajanlarının Almanya aleyhine el altından giriştikleri faaliyetin en hararetli devresini teşkil eder. Bu hükûmet darbesinin idarecisi ve siyah el teşekkülünün lideri Simic bugün Moskovada bulunmakta olup, elân Sovyet Rus propaganda makamlarile sıkı irtibat halinde Reich aleyhine filen çalışmaktadır. Yukarıki müşahedeler, Sovyet sosyalist cumhuriyetleri birliğinin Avrupada Almanya aleyhine giriştiği muazzam ve çok şümullü propaganda faaliyetlerinden ancak küçük bir kısmını göstermektedir.

(Muhtıranın mabadi, pek geç saatlerde geldiği için tamamen koyamadık. Yarınki nüshamızda neşrine devam edeceğiz.)

Alman - Rus harbi başladı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

bancı diplomatik heyetler reislerini kabul etmiş ve kendilerine Sovyet hücumu tehdidine mukabele etmek üzere Almanya tarafından alınan kararı bildirmiştir.

Von Ribbentrop, birbiri ardına aşağıdaki diplomatları kabul etmiştir:

İtalya büyük elçisi Alfieri, Japonya büyük elçisi Oşima, Türkiye büyük elçisi Hüsrev Gerede, İspanya büyük elçisi de Los Monteros, Macaristan büyük elçisi Sztojov, İsveç büyük elçisi Richert, Bulgaristan elçisi Bodraganof, Slovakya elçisi Cermak, Finlandiya elçisi Kivimaki, Rumanya elçisi Rossi, Hırvatistan elçisi Benzon.

Matbuat mümessillerine yapılan tebligat

Berlin 22 (a.a.) — «Stefani» Nazır Göbbels radyoda Führer'in mesajını okurken Alman ve ecnebi matbuatı mümessilleri Hariciye Nezaretine davet edilmişlerdir. Bu toplantı esnasında matbuat mümessillerine Hariciye Nazırı Von Ribbentrop tarafından dün gece Berlindeki Sovyetler Birliği sefirine tevdi edilen notanın metni okunmuştur. Nota bizzat Von Ribbentrop tarafından okunmuştur. Hariciye müsteşarı Von Weizsaecher ile hükûmet ve partinin matbuat bürosu şefi ve Devlet Nazırı Doktor Dietrich, Hariciye Nezareti matbuat bürosu şefi ve daha bazı zevat bu toplantıda hazır bulunmuşlardır.

Hitlerin emri yevmisi

Berlin 22 (a.a.) — D.N.B. bildiriyor: Alman orduları başkumandanı Führer, 22 haziranda şark cephesi erlerine hitaben bir emriyevmî neşretmiştir. Führer bu emriyevmisinde, Alman milletine hitabındaki müşahedeleri tekrar etmektedir.

Emriyevmî, şu sözlerle bitmektedir:

«Alman erleri, bu sebeblerden dolayı, mes'uliyetleri ağır ve çetin ilk çarpışmaya giriyoruz. Çünkü Avrupanın mukadderatı, Alman Reich'ının istikbali, milletimizin mevcudiyeti, şimdi elinizdedir. Allah, bu savaşta muininiz olsun.»

Alman başkumandanlığının ilk tebliği

Berlin 22 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Sabahın ilk saatlerinde Sovyet hududunda çarpışmalar olmuştur. Düşmanın şarkî Prusyaya akınlar yapmak hususundaki bir teşebbüsü geri püskürtülmüş ve düşmana ağır zayiat verdirilmiştir. Alman avcı tayyareleri, büyük miktarda Sovyet savaş tayyaresi düşürmüştür.

Alman kara ve hava ordularile donanmasının dün yaptığı harekât

Berlin 22 (a.a.) — Alman ordusunun şarkta yaptığı bugünkü tebliğde bahis mevzuu edilen ileri hareketi hakkında D.N.B. ajansı aşağıdaki malûmatı almıştır:

Hitlerin emrinden sonra Savyetler Birliğinin iyi talim görmüş ve teçhiz edilmiş kuvvetlerine karşı açılan muazzam cidalde Almanyanın şimdiye kadar görülmemiş muazzam kuvvetlerle hücumlar yapacağı tahmin edilmektedir. Değerlerini ispat etmiş olan kara orduları tümenlerinden başka sabahın ilk saatlerinden itibaren muharib deniz kuvvetleri de faaliyete geçmişlerdir. Her büyük harekât esnasında yapılmakta olan hava kuvvetlerinin kütle halindeki hücumlarına bütün şark cephesi boyunca başlanmıştır. Alman hava kuvvetleri birbiri ardından gelen dalgalar halinde tayyare meydanlarına kıtaat tahşidatına, istihkâmlara ve Sovyet kıt'alarına mahsus barakalara hücum etmişlerdir. Yapılan tahribata ve cereyan eden hava muharebelerinde düşürülen düşman tayyarelerinin ade-

dine nazaran bu hücumlar muvaffakiyetle neticelenmiştir.

Fakat bu sefer Alman kuvvetleri şarkta yalnız değildir. Şimalde Finlandiya kıt'aları Alman kıt'alarının yanıbaşında harbediyorlar. Rumen - Sovyet hududunda ise geçen sene Alman ordusu tarafından talim ettirilen Rumen kıt'aları bulunmaktadır. Bütün bu cephenin istinad noktasını muharebelerde değerini göstermiş olan Alman ordusu teşkil etmektedir.

Alman motörlü fırkaları Bukovinada ilerleyor

Londra 22 (a.a.) — Bükreşten Romada Stefani ajansına gönderilen bir telgrafta bildirildiğine göre Alman motörlü kıt'aları Bukovinada ilerlemeğe devam etmektedirler.

Sovyetlerde ve Polonyada harb başlamazdan evvel hazırlık

Nevyork 22 (a.a.) — Nevyork Times gazetesinin Lucerne'den öğrendiğine göre sivil ahali hududdan itibaren amuden 60 millik bir mesafe dahilinde bütün Polonya topraklarını tahliye etmiştir. Bütün köprülere dinamit konmuştur. Bu köprüleri berhava etmek için fitilleri ateşlemek kâfi gelecektir. Dinister hattına mütevali dalgalar halinde takviye kıt'aları gelmektedir.

Söylendiğine göre bir çok tayyareler Kief'ten geçerek cenubdaki müdafaa hatları gerisinde yeni tesis edilen hava meydanlarına gitmektedirler.

Bükreşten alınan bir haberde Rusların Prut nehrinin şarkındaki köprüleri berhava etmek için lâzım gelen tedbirleri almış oldukları bildirilmektedir.

Hitler'in dünkü beyannamesinin sonradan ele geçen bir kısmında diktatör General Antonesko'nun kumandasındaki Alman ve Rumen kıt'alarının Rumanya ile Besarabya arasında bulunan Prut nehrinin kenarına vardıkları zikredilmektedir.

Paraşütçülere karşı tedbirler

Londra 22 (a.a.) — Alman başkumandanlığı radyo vasıtasile Rus paraşütçülerine karşı müteyakkız bulunulmasına dair hususî bir ihtarda bulunmuştur.

Paraşütçülerin gerek münferiden gerekse grup halinde inerek Alman kıt'alarının harekâtını işkâl edebilecekleri bildirilmiştir. Halk paraşütçülerin indiğini görür görmez derhal polise veya askerî makamlara haber vermeğe davet edilmiştir.

Bu ihtarın bütün gün fasılalarla radyolarda tekrar edilmesi Almanların bu tehlikeyi ciddî telâkki ettiklerini göstermektedir.

Hadiseler Arasında — FELEK

830 kuruşa bir yumruk

Yem yemiş fiatları yüksektir diye şikâyetçi oluyoruz. Muz altmışa, vişne yirmi beşe, iyi bir kayısı veya armud kırk kuruşa satılırken artık pahalılıktan bahsetmek abes olur. Biz de bugünlerde pek bedavacı olduk.

Halbuki el bir yumruğu 830 kuruşa yiyor. Hem de kadın yumruğu. Bilmem okudunuz mu?

Davanın bütün tafsilâtını nakle imkân yok. Bir kadın, bir erkeğe «bana sarkıntılık etti» diye bir yumruk vurmuş. İş polise, karakola, mahkemeye intikal etmiş.

Erkeğin sarkıntılığı sabit olmamış ama kadının yumruk attığı tahakkuk ettiğinden mumaileyhaya mahkemece on lira ceza kesilmiş, ancak erkeğin de kadını tahrik ettiği anlaşıldığından cezadan 170 kuruş iskonto edilerek 830 kuruşa indirilmiş.

Eğer yumruk piyasası böyle giderse kesesi dolu, kendi sinirli, eli ayağı tutar kadınlarla marazadan allah bizi korusun. Çünkü kadına el kaldırılmaz diye bir kaide vardır. Onun için mukabele görmiyen hiddetli hatunlar erkekleri pataklamaya başlarlarsa «erkekleri koruma cemiyeti» diye bir kurum kurmaya ihtiyac hasıl olur!

Onun için ben bu haberin gazetelerde intişarını erkeklerin selâmeti namına biraz tehlikeli gördüm.

Maamafih kadın kısmı yalnız yumruğile tehlikeli değildir. Göz atan, söz atan, iftira atan, aşık atan, kadınların yanında yumruk atanı zemzemle yıkanmış demektir.

Şaka bertaraf.

Hiç yemedim de bilmiyorum. Acaba kadın yumruğu nasıl şeydir? Gerçi dilimizde:

— El yumruğu yemiyen kendi yumruğunu bozdoğan armudu sanırmış, diye bir darbımesel vardır. Ama ben bayan yumruğunu bozdoğan armuduna benzetmeyi hürmetsizlik sayarım.

Vaktile Fatma pehlivan diye bir kadın şampiyon vardı. Hatta bir takım erkekleri de yener diye söylenirdi. Ama kuvvetile mi yenerdi, yoksa edasile mi orasını bilmem.

Bu yumruk faslından girizgâh bulup kadınların spor yapmaları bahsine geçeyim.

Kadın kadındır sultanım, erkek de erkek!.

Bir kısım bayan veya bayancıkların saç baş perişan, elinde bir kırbaç, ayağında potur... Ata binmeleri benim hoşuma gitmiyor... Belki hoşlananlar vardır. Ata binmesinler demiyorum. Lâkin erkekleşmesinler.

Onun içindir ki; meselâ kadınların futbol oynamalarına, boks ve güreş yapmalarına taraftar değilim!

Benim fikrim, cinsi lâtifin letafetini, estetiğini bozmıyacak spor yapmasıdır. Meselâ yüzme gibi, tenis gibi... Fakat bu tavsiyemden cesaret alıp yüzmeyi, âlemin pöstekisini çıkarmak manasına almamalarını da kendilerinden bilhassa rica ederim!

B. FELEK

İTİZAR

Münderecatımızın çokluğundan dolayı «Bir Aşk Uçurumu» ve «İki Esir» romanlarımızı koyamadık, karilerimizden özür dileriz.

SPOR

Millî küme maçları

Dün Fener stadında yapılan maçlarda Galatasaray Altınorduyu 6 - 0, Fenerbahçe de Altayı 4 - 2 mağlûb ettiler

Galatasaray - Altınordu maçında, Altınordu kalecisinin bir kurtarışı

Millî küme deplasman maçlarına dün Kadıköy stadında Galatasarayla Altınordu, Fenerbahçe ile Altay arasında devam edildi. Dünkü maçlar da hafif bir seyirci önünde oynandı.

İlk maçı Galatasarayla Altınordu takımları yaptı. Takımlar şu şekilde sahaya çıktı.

Galatasaray: Osman - Faruk, Adnan-Musa, Enver, Salim - Bülend, Mustafa, Salâhaddin, Eşfak, Mehmed Ali.

Altınordu: Necati - Nuri, Şeref - Fehmi, Said, Halil - Muammer, Hüseyin, Said, Hamdi, Kemal.

Altınordu takımı evvelki gün Fenerbahçeye karşı yaptığı oyunda bir hayli yorulmuş ve maneviyatı da iyice sarsılmış bir halde idi. Galatasaray karşısında tutunmağa çalışan Altınordu, daha ilk ağızda sıkı bir tazyik karşısında kaldığından hemen müdafaaya mecbur oldu. Galatasaray sıkı esen rüzgârla Altınordu kalesi önünde birbirini takib eden hücumlarla 10 uncu dakikada yaptığı ilk gol ile neticeyi aldı. Altınordu bu maçtan mümkün olduğu kadar az gol ile kurtulma çarelerini ararken 15 inci dakikada Salâhaddin, ikinci ve 28 inci dakikada gene Salâhaddin frikikten üçüncü gollari yaptı. Bu üç gol arasında bir çok fırsat kaçıran Galatasaray, tek kale içindeki oyunile dördüncü golü ancak Eşfakın vuruşile 35 inci dakikada yapabildi. İlk devrede Galatasaray daha bir çok gol atabilirdi, fakat müdafaanın büyük yardımına rağmen devreyi ancak 4 - 0 bitirdi.

İkinci devre Galatasaray için hiç de güzel başlamadı. Altınordu kuvvetli rüzgârdan istifade ederek Galatasaray müdafaasını bir hayli zorladı.

Altınordu her taraftan yapmak istediği hücumları güç olmakla beraber iyi bir şekilde önliyen Galatasaray müdafaası sanki bir tek gol yememek azminde gibi oynadı ve bunda muvaffak da oldu.

Bir müddet oyuna seyirci kalan Galatasaray muhacim hattı kendini toplar toplamaz 34 üncü dakikada Mehmed Ali ve 35 inci dakikada Eşfakın takdire lâyık gollerile sayı adedlerini altıya çıkararak maçı 6 - 0 kazandı. Altınordu bu maçta çok yoruldu, Galatasaray normal bir sekilde oynadı.

Fenerbahçe - Altay

İkinci maç Fenerbahçe ile Altay arasında idi. Sahanın ehemmiyetli addedilen bu maçına takımlar şu şekilde çıktı:

Fenerbahçe: Cihad - Ali Rıza, Murad-Ömer, Zeynel, Aydın - K. Fikret, Niyazi, Naim, Rebii, Naci.

Altay: Şehab - Ali, Raif - Salâhaddin, Ömer, Tahsin - Saim, Basri, Bayram, Yunus, Hakkı.

Küçük Fikreti hücum hattına, Ali Rızayı müdafaaya alan Fenerbahçe, Altay maçına daha iyi bir şekilde çıktı. Altay rüzgârla beraber oynadığı için Fenerbahçe kalesine kolaylıkla yüklendi. Altayın eksilmiyen hücumları Fenerbahçe müdafaası için kolay karşılanır bir iş olmuyordu. Üç müdafaa ile oyuna başlamış olan Fenerbahçe sıkıntılı bir devreden sonra Rebiinin hazırladığı bir hücumla ilk golü 16 ncı dakikada Küçük Fikretin sıkı bir vuruşile yaptı. Bu sayı bozuk devam eden oyunun en güzel tarafı idi. İki taraf da rastgele vuruşla maksadsız bir şekilde didişmeğe başladı. Bu arada kasdî bir favul yapan Fenerbahçe sol muavini Aydını hakem dışarı çıkarmağa mecbur oldu. Fenerbahçe takımı 24 üncü dakikada on kişi ile kalmıştı. Altay bu fırsattan istifade etmek isterken, Fenerbahçe tehlikenin ehemmiyetini anlamış olacak ki büyük bir efor sarfına başladı.

Altay kalesinin iyice karıştığı bir anda Fenerbahçe 27 inci dakikada bir karışıklık içinde ikinci golü de yaptı. Sağ açık yerini beğenmediği için topu mütemadiyen öteye beriye atan Saim Altay takımının sanki sinirini bozmağa memurmuş gibi bir hal aldı ve bunun neticesi, arzu ettiği merkez muhacim yerine getirildi. İstediği yerde takımına faydalı olmağa başlayan Saim hazırladığı iyi bir hücumla 33 üncü dakikada Basriye Altayın ilk sayısını yaptırdı.

Altay güzel fakat hep şahsî bir oyun içinde bocalarken Fenerbahçe devreyi 2 - 1 bitirdi.

Fenerbahçe ikinci devrede hücum hattında yer değiştirmeler yaptı. Fenerbahçe rüzgârı da lehine olarak hesablıyarak oyuna hâkim başladığı halde sekizinci dakikada Yunusun güzel bir şütile ikinci ve beraberlik golünü yedi.

İki takımın berabere oluşu pek tabiidir ki oyunu heyecanlandırdı. Fakat ne de olsa hücum hakimiyeti gene Fenerde idi.

Altay galibiyetten ziyade beraberlik için, Fenerbahçe de haklı olarak galibiyet azmile oynuyordu.

Altay merkez muhacimi Saim, şahsî oyunu yüzünden bütün bir takımın oyununu bozduğunun farkında bile değildi. Altay oyunda can alacak fırsatları böylece kaçırırken Fenerbahçe 10 kişi; fakat mutlak surette bir bilgi ile oynıyarak 35 inci dakikada Nacinin şütile üçüncü ve 38 inci dakikada da Naimin fevkalâde bir vuruşile dördüncü golü de yaparak maçı 4 - 2 kazandı.

Altay, üzerinde emek verilirse futbolu iyi oynıyacak bir takımdır. Biraz asabiyet, ve ziyadesile şahsî oyun bu takımın en büyük hatalı tarafını teşkil etmektedir.

Dün yüzme müsabakalarında bir atlayış yapan müsabık

Millî küme maçlarında puan vaziyeti

Takımlar	Maç	G.	B.	M.	P.
Beşiktaş	17	14	3	0	48
Galatasaray	15	11	2	2	39
Fener	15	10	2	3	37
Altay	18	7	1	10	33
A. Ordu	18	5	3	10	31
İstanbulspor	17	5	3	9	30
Harbiye	15	6	2	7	29
G. Birliği	17	5	1	11	28
D. Spor	17	4	3	10	28
M. Spor	15	1	8	6	28

Mevsimin ilk yüzme yarışı

İstanbul su sporları ajanlığı mevsimin ilk yüzme yarışlarını dün Moda havuzunda yapmıştır. Müsabakalara Galatasaray, Fenerbahçe, Beykoz ve Beşiktaş yüzücüleri iştirak etmiştir.

Suyun henüz soğuk olması ve mevsimin ilk yarışı olmasına rağmen müsabakalarda iyi dereceler alınmıştır.

Elde edilen neticeler şunlardır:

100 — Serbest. Mahmud (Galatasaray) 1.04, Rauf (Beykoz).

200 — Kurbağlama. Yusuf (Galatasaray) 3.13, Hikmet (Beşiktaş).

100 — Sırtüstü. Fuad (Beykoz) 1.29.4, Necati (Beşiktaş).

400 — Serbest. İbrahim (Beykoz) 6.15, Sadullah (Galatasaray).

Tramplen — Fuad (Beykoz) 90 puan, Hariton (Galatasaray).

Beyaz ve kırmızı namile teşkil edilen iki takım arasında su topu oynanmış, neticede kırmızı takım 3 - 1 galib gelmiştir.

Yarışlara 46 yüzücü iştirak etmiş, Galatasaray 66 puanla birinci, Beykoz 52 puanla ikinci, Beşiktaş 28 puanla üçüncü olmuştur.

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									■
2					■				
3						■	■	■	
4		■		■		■			
5									■
6			■					■	
7							■		
8	■								
9									■

Soldan sağa:

1 — Şu sırada lezzetle yenir. 2 — Eski Türklerden, ev halkı. 3 — Sakin. 4 — Eski giydiklerimizden. 5 — Bir şeyi başka bir şeye tıpatıp getirmek. 5 — 6 — Ters çevirirseniz «sonradan ilâve» olur, bir ada. 7 — Büyük kabile, asker. 8 — Zamlar (cemi). 9 — Gizli olmamaklık.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Bir musiki aleti. 2 — Düzlük, bir renk. 3 — Bir erkek ismi, bir edat. 4 — Bir kumaş, onarılma. 5 — İplik müessesesi (iki kelime). 6 — Eski bir Tanrı, ters çevirirseniz babasız kalır. 7 — Soru edatı, bir memleket, bir edatın kısaltılmışı. 8 — Bir renk, parça, hafif yükseklik. 9 — Almanyada bir nehir, vücud kalafatı.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	O	R	T	O	D	O	K	S	■
2	K	A	İ	L	■	T	I	P	A
3	L	İ	M	A	N	■	Z	O	R
4	A	F	A	G	A	N	■	R	A
5	V	■	R	A	P	İ	D	■	F
6	A	L	■	M	A	H	U	D	■
7	C	A	Z	■	L	A	D	E	S
8	I	Ş	I	K	İ	L	A	H	I
9	■	E	D	A	■	■	K	A	R

Hali tasfiyede bulunan

İstanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları

Türk Anonim Şirketi Tasfiye Heyetinden :

Hali tasfiyede bulunan İstanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları Türk Anonim Şirketi hissedarları umumî heyetinin 12 temmuz 1941 tarihine musadif cumartesi günü fevkalâde surette akdi içtima etmek üzere daveti kararlaştırılmış olduğundan, şirket hissedarlarının, mezkûr günde saat 11 de İstanbulda Bahçekapıda Taş handa No. 42 de kâin şirket merkezini şereflendirmeleri ve hisse senedlerini veya bunlara mutasarrıf olduklarını müsbit evrakı, içtima gününden lâakal bir hafta evvel. Türkiye İş veya Ziraat Bankalarına ve İstanbulda Bahçekapıda Taş handa bulunan Şirketin tasfiye memurlarına tevdi ederek usulen duhuliye varakası almaları rica olunur.

R U Z N A M E

1 — Şirketin tasfiyesi muamelât ve vaziyetine müteallik tasfiye heyeti raporunun okunması ve tasdikı.

2 — Şirketin hesab vaziyetinin tetkik ve tasvibile tasfiye memurları ve murakıbın ibrası.

Garb Linyitleri İşletmesinden:

Müessesemizle müşteriler arasında Linyit kömürü satışları hakkında yapılmış olan mukavelelerden mütevellid bilcümle haklarımızı 1/6/941 tarihinde kurulan ve merkezi Ankarada bulunan « **TÜRKİYE KÖMÜR SATIŞ VE TEVZİ MÜESESESESİ** » ne devrettiğimizi ve müşterilerimize karşı olan vecibelerimizi de bu müessesenin tamamen tekabül eylediği ilân olunur. «3005» (4259)

Ankara Nümune Hastanesi Başhekimliğinden :

Cinsi	Miktarı	Tutarı Lira K.	Muvakkat teminat Lira K.	İhale tarihi	İhalenin şekli
Ekmek	70,000 kilo	8400 00	630 00	25/6/941 çarşamba saat 11 de	Pazarlık
Francala	2,000 »	360 00	27 00	»	»

1 — Ankara Nümune hastanesinin 1941 malî yılı ekmek ve francala ihtiyacının temini için kapalı zarf usulile yapılan eksiltmeye talib zuhur etmediğinden pazarlıkla mubayaasına karar verilmiştir. Taliblerin muayyen gün ve saatte teminatlarile birlikte Ankara Nümune hastanesinde müteşekkil Komisyona müracaatleri.

2 — Şartnameler Ankarada Hastane İdaresinde ve İstanbulda Sıhhat Müdürlüğünde görülebilir. «3107» (4366)

Askerî Tıbbiye Okulu Müdürlüğünden:

Bu sene subaylığa inha edilmiş olan Askerî Tıbbiye son sınıf tabib ve kimyager mezun talebelerinin ağustos iptidasında tatbikata başlamak üzere mektebe iltihak etmeleri ilân olunur. «146» (4996)

Toprak Mahsulleri Ofisi İstanbul Şubesinden :

Haydarpaşa silosunda kribl̄e edilen arpaların talî hasılâtı olan saman, kavuz, ince kepek tohum vesaire pazarlıkla satılacaktır. Taliblerin 25/6/941 çarşamba günü saat 10 da Liman hanındaki dairemize müracaatleri. (5010)

Türkiye Demir, Çelik Fabrikaları Müessesesi Müdürlüğünden :

Bir Steno daktilo ve iki daktilo alınacaktır

1 — Münhal bulunan barem harici müdiriyet steno daktiloluğuna 210 liraya kadar ücretle ingilizce bilen, steno - daktiloluğu ve usulü muhabereye aşina bir bayan memur alınacaktır.

2 — Müessesemize imtihanla iki bayan daktilo alınacak ve muvaffak olanlara 100 liraya kadar ücret verilecektir.

İmtihan Ankarada Sümer Bank Umumî Müdürlüğünde, İstanbulda Sümer Bank İstanbul Şubesinde ve Karabükte Müessese Müdürlüğünde 2/7/941 tarihinde yapılacaktır.

Bu memuriyetler için isteklilerin Ankarada Sümer Bank Umumî Müdürlüğüne, İstanbulda Sümer Bank İstanbul Şubesine ve Karabükte Müessese Müdürlüğüne müracaatle tedarik edebilecekleri iş talebnamelerine aşağıda yazılı vesaiki bağlıyarak en geç 1/7/1941 tarihine kadar Müessesemize müracaatleri ilân olunur.

1 — Tahsil vesikası
2 — Hizmet vesikası
3 — Polis iyi hal kâğıdı
4 — Nüfus hüviyet cüzdanı
5 — Sıhhat raporu
6 — 3 boy, 6 vesika fotoğrafı

İstanbul Belediyesi ilânları

Beyazıd meydanı ve Koska caddesinin bir kısım duvar ve tretuvar inşaatile toprak tesviyesi işleri kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 31892 lira 80 kuruş ve ilk teminatı 2391 lira 96 kuruştur. Mukavele. eksiltme, bayındırlık işleri umumî, hususî ve fennî şartnameleri, proje, keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak 160 kuruş mukabilinde Belediye Fen İşleri Müdürlüğünden verilecektir.

İhale 7/7/941 pazartesi günü saat 15 te Daimî Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları, ihale tarihinden sekiz gün evvel Belediye Fen İşleri Müdürlüğüne müracaatle alacakları fennî ehliyet, 941 yılına aid Ticaret Odası vesikaları, imzalı şartname vesaire ve kanunen ibrazı lâzım gelen diğer vesaikle 2490 numaralı kanunun tarifatı çevresinde hazırlıyacakları teklif mektublarını ihale günü saat 14 e kadar Daimî Encümene vermeleri lâzımdır. (4829)

Tahmin bedeli	İlk teminatı	
2250/00	168/75	Beşiktaşta Sinanpaşa mahallesinin tramvay caddesindeki polis karakolu binası ankazının satışı.
225/00	16/88	Eyübde Evlicebaba mahallesinde Üçşehidler Mescidtepe sokağında 14 numaralı evin satışı.
400/00	30/00	Fatihte Hüssambey mahallesinin Gemiciler sokağında 68 inci adada 18 numerotaj numaralı ve 68 metre murabbaı sahalı arsanın satışı.
40/00	3/00	Fatihte Şehremininde Hafızpaşa sokağında 89 uncu adada 2310 harita numaralı ve 19,83 metre murabbaı sahalı arsanın satışı.
631/00	47/33	Cihangir yangın yerinde Pürtelâş mahallesinin Cihangir caddesinde 33 üncü adada 42,07 metre murabbaı sahalı arsanın satışı.
352/80	26/46	Beyoğlunda Tomtom mahallesinin Nurikaya çıkmazında 44, 10 M. Murabbaı sahalı arsanın satışı.

Tahmin bedellerile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı gayrimenkuller satılmak üzere ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuştur. Şartnameleri Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 7/7/941 pazartesi günü saat 14 te Daimî Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektublarile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (4989)

Üniversite Rektörlüğünden :

Üniversitede, her sene olduğu gibi bu tatil devresinde de talebesine ve haricden arzu edenlere yabancı dil kursları açılacaktır. 23/6/941 pazartesi günü saat 9 da faaliyete geçecek olan bu kurslara iştirak etmek istiyenler, pazartesi ve perşembe günleri Edebiyat Fakültesinde Yabancı Diller okuluna müracaat ederek isimlerini kaydettirmelidirler. (4952)

İzmir Belediyesinden :

Fevzipaşa bulvarının 895 sayılı sokaktan itibaren 480 metre boyda kanalizasyon ve 3660 metre murabbaı granit parke taşile döşeme ve 900 metre tul boyda kordon çekilmesi işleri, Fen İşleri Müdürlüğünden 70 kuruş mukabilinde tedarik edilecek, keşif ve şartnamesi veçhile kapalı zarflı eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 27961 lira 27 kuruş, muvakkat teminatı 2097 lira 10 kuruştur. İhalesi 7/7/941 pazartesi günü saat 16,30 dadır. 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde hazırlanmış teklif mektubları ihale günü azamî saat 15,30 a kadar Encümen Riyasetine verilir. İşin parası müzayedeye çıkarılacak arsa mukabilinde ödenecektir. «2258» (4967)

SÜMER BANK

Birleşik Yün İpliği ve Dokuma ve Sungipek Fab. Müessesesi Müdürlüğünden:

Memur alınacak

Defterdar Mensucat Fabrikamız için müsabaka imtihanile muhasebe memuru alınacaktır.

İmtihan 27 haziran 941 tarihine rastlıyan cuma günü saat 14 te Katırcıoğlu hanının 5 inci katındaki Müessesemiz Merkezinde yapılacaktır.

Verilecek maaş, 3659 numaralı kanuna göre 13 üncü derecenin tutarıdır.

Müsabakaya iştirak etmek için orta veya lise tahsilini bitirmiş askerliğini yapmış ve otuz yaşını doldurmuş olması lâzımdır.

Taliblerin imtihan günü sabahı ellerindeki vesika ve hüviyet cüzdanlarile birlikte Müessesemize müracaatleri ilân olunur. (4976)

ÇOK ACI BİR KAYIB

Millî Müdafaa Vekâleti Veteriner işleri reis muavini albay Ali Karadenizin oğlu yedek tayyare subayı Cihad Karadeniz memlekete tam nafi olacağı genc yaşında gözlerini hayata ebediyen kapamıştır. Cenazesi 23/6/941 pazartesi günü Büyükadada evlerinden kaldırılarak ikindi namazını müteakıb Büyükada mezarlığına defnedilecektir. Herkesin sevdiği ve Galatasarayın yetiştirdiği güzide genclerden olan Cihadın ölümü ile memleket değerli evlâdlarından birini kaybetmiş oluyor. Cihada mağfiret, ailesine sabır ve tahammül niyaz ederiz.

***

Beykoz İskele camii müezzini Hafız Nuri Temizözün pederi mülga Topkapı saray helvahane imamı Hafız Hüseyin Hüsnü Temizöz bir haftadanberi muztarib olduğu hastalıktan kurtulamıyarak dünkü pazar günü saat 9 da Beşiktaştaki hanelerinde vefat etmiştir. Cenazesi bugünkü pazartesi günü saat 11,30 da Beşiktaş Ortabahçe caddesindeki 14 numaralı hanelerinden kaldırılarak motörle Eyübsultana nakil, öğle namazını badeleda ihzar olunan aile sofasına defnedilecektir. Allahtan kendisine rahmet, geride kalanlara sabırlar dileriz.

***

Müteahhid Cevdet Cebenin annesi Bayan Ayşe Cebe dün Allahın rahmetine kavuşmuştur. Cenazesi 23/6/941 pazartesi günü Maçkada Atiye sokak Mustafabey apartımanından saat 16.30 da kaldırılarak Teşvikiye camiinde namazı kılındıktan sonra Zincirlikuyu mezarlığındaki makberi mahsusasına defnedilecektir. Mevlâ rahmet eylesin.

***

Posta müdürlüğünden emekli Ahmed Hamdi Arıkcan 22/6/941 tarihinde vefat etmiştir. Cenazesi Mercan mahallesinde Senver sokak 16 No. lı hanesinden 23/6/941 pazartesi günü kaldırılarak cenaze namazı öğleyin Beyazıd camiinde kılınarak Merkezefendi kabristanına defnedilecektir. Mevlâ rahmet eyliye.

RADY[O]

Bu günkü pro[gram]

7,30 Program
7,33 Müzik (Pl.)
7,45 Haberler
8,00 Müzik (Pl.)
8,30 Evin saati
★
12,30 Program
12,33 Şarkılar
12,45 Haberler
13,00 Müzik (Pl.)
13,15 Şarkılar
13,30 Müzik (Pl.)
★
18,00 Program
18,03 Fasıl sazı

Osmanlı Ban[kası]

İLÂN

1909 ihraclı %5 faizli ...

1909 ihraclı %5 faizli ... razı tahvillerinin 58, 59, ... 15/9/1939 - 15/3/1940 ... deli kuponlarının, 27 ... itibaren, İstanbul ve ... Bankası gişelerinde, ... lanmak suretile, beher ... £.0.7.0 olarak tediye ... esham hâmillerinin ... zere ilân olunur.

Raşid Rıza tiyat[rosu]

24 haziran sa[lı] Üsküdar (Ayşe...) BENİ ÖRTÜN Komedi 3 perde

ÜROLOG OPERATÖR

Bahaeddin Lûtfi V...

Böbrek. Mesane, İdrar ve ... yolları hastalıkları ... Beyoğlu İş Bankası karşısı ... nevruz sokak 10 Panayot ... No 2 Telefon: ...

HALİ TASFİYEDE

PETROL LİMİTED ŞİRKETİ

TASFİYE MEMURLUĞUNDAN :

Hali tasfiyede bulunan Petrol Limited Şirketinden matlûbları olanların Şirketin Bahçekapı Taşhan asma katındaki tasfiye memurluğuna müracaatle alacaklarını kaydettirmeleri lüzumu ilân olunur.

M. M. Vekâletinden :

1 — Kırıkkale San'at Gedikli, Ankara Musiki Gedikli, Merzifon Gedikli ... okullarının yalnız birinci sınıflarına ve Kayseri Gedikli Orta okulunun ... sınıfına 941 eylûlünde başlıyacak 941 - 942 ders yılı için talebe alınacaktır.

2 — İsteklilerin Türk ırkından olması, kendisinin ve ailesinin kötü ... şöhret sahibi olmaması, sıhhî muayenede sağlam çıkması ve yapılacak ... sınavında muvaffak olması şarttır.

3 — Tahsillerini iki seneden fazla terketmiş olanlar, yaşını büyültmüş ... küçültmüş olanlar, yaşları, boyları ve ağırlıkları askerî lise ve orta okullar ... matındaki hadlere uygun olmıyanlar kabul olunmaz.

4 — İsteklilerin 10 haziran 941 den itibaren bulundukları yerlerde askerlik ... şubelerinden diğer kaydı kabul şartlarile müracaat yollarını öğrenmeleri ... buna göre de kaydı kabul kâğıdlarının en geç 10 ağustos 941 tarihine ... kerlik şubeleri yolile girmek istedikleri okulların müdürlüklerine gönder... ilân olunur. «35»

Deniz Levazım Satın Alma Komisyonu İlânları

MARMARA ÜSSÜBAHRİ K. SATINALMA KOMİSYONUNDAN :

Cinsi	Kilosu	Tahmin bedeli Kr. Sn.	Teminatı Lira K.
Dökme kalın benzin	350.000	35 92	18.588 00
Toz şeker	50.000	48 18	3.613 50

1 — Yukarıda cinsleri ve miktarları yazılı iki kalem maddeler pazarlıkla alınacaktır.

2 — Pazarlıkları 25 haziran 941 çarşamba günü saat 15 te İzmitte Tersane kapısındaki Komisyon binasında yapılacaktır.

3 — Pazarlığa iştirak edecek taliblerin 2490 sayılı kanunun istediği vesaik ... yukarıda cinsleri yazılı teminatlarile birlikte belli gün ve saatte Komisyona müracaatleri.

		Tahmin bedeli Lira	İlk teminatı Lira K.
15000 kilo	Köseie	60792	4289 60
7000 kilo	Vaketa	30681	2300 08
40000 desimetre murabbaı	Amerikan vidalâsı	5256	394 20
			6983 88

1 — Yukarıda cins ve miktarlarile tahmin bedelleri ve ilk teminatları yazılı kösele, vaketa ve Amerikan vidalâsının 26 haziran 941 perşembe günü saat 14 ... da pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — İstekliler iş bu üç kalem eşyaya birden teklifte bulunabilecekleri gibi her üçüne ayrı ayrı teklifte de bulunabilirler.

3 — Bu işe aid şartname 484 kuruş bedel mukabilinde hergün saati mesai dahilinde Komisyondan alınabilir.

4 — İsteklilerin belli gün ve saatte kanunun istediği vesaik ve yukarıda yazılı teminat mektub veya makbuzile birlikte İstanbuldaki Komisyonda hazır bulunmaları. (4...)

Konya Vilâyetinden :

22 lira muhammen bedelle eksiltmeye konulan 80 pülverizatörün teslimine talib zuhur etmediğinden kat'i ihalenin 10 gün müddetle 26/6/941 perşembe gününe talik edildiğinden taliblerin Vilâyet makamına müracaatleri ilân olunur. (4...)

Devlet Demiryolları Adana 6 ncı İşletme Satınalma Komisyonu Reisliğinden :

Muhammen bedeli 16000 lira olan ve 941 malî yılı içinde Adana deposuna gelecek 40,000 ton maden kömürünün tahmil ve tahliye işi 11/7/941 cuma günü saat 16 da kapalı zarf usulile Adana İşletme Müdürlüğü binasında toplanacak Komisyonca ihale edilecektir.

Bu işe girmek istiyenlerin 1200 liralık muvakkat teminat akçelerile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 15 e kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartname ve mukavele projeleri Ankarada 2 nci İşletme Müdürlüğünden, Haydarpaşada Satınalma Komisyonundan, Adanada 6 ncı İşletme Müdürlüğünden ve Adana deposundan bedelsiz olarak verilir. (4...)

Eti Bank Mahrukat Bürosundan:

Müessesemizle müşteriler arasında yapılmış olan mukavelelerden mütevellid bilcümle haklarımızı 1/6/941 tarihinde kurulan ve merkezi Ankarada bulunan «Türkiye Kömür Satış ve Tevzi Müessesesi» ne devrettiğimizi ve müşterilerimize karşı olan vecibelerimizi de bu müessesenin tamamen tekabül eylediği ilân olunur. «3006» (4...)

M. M. Vekâletinden :

Konya Askerî Orta Okuluna Talebe Alınıyor

1 — 1 eylûl 941 de başlıyacak 941 - 942 ders yılı için Konya Askerî Orta okulunun her üç sınıfına da talebe alınacaktır.

2 — İstekli talebenin Türk ırkından olması, kendisinin ve ailesinin iyi hal ve şöhret sahibi olmaması, sıhhî muayenede sağlam çıkması ve yapılacak seçme sınavında da kazanması şarttır.

3 — Her ne sebeble olursa olsun tahsili terkedenler, yaşını büyültmüş veya küçültmüş olanlar, kendi okullarında sınıf geçme sınavlarında ipka veya bitirememeye kalanlar, yaşları, boyları ve ağırlıkları askerî liseler ve orta okullar talimatındaki hadlere uygun olmayanlar kabul olunamaz.

4 — İsteklilerin 10 haziran 941 den itibaren bulundukları yerlerde askerlik şubelerinden, diğer kaydı kabul şartlarile müracaat yollarını öğrenmeleri ve buna göre de kaydı kabul kâğıdlarını en geç 10 ağustos 941 tarihine kadar askerlik şubeleri yolile Konyadaki Askerî Orta Okul Müdürlüğüne gönder... ilân olunur. (4455)

Askerî vaziyet

Almanya - Sovyetler harbinin muhtemel inkişafları

Almanların, Kızılorduyu Moskova – Riga – Kief müsellesi içinde çevirip parçalamak istiyecekleri tahmin olunabilir

(Baş tarafı 1 inci sahifede) Rusyaya taarruz etmekte olan Alman ordularının en az 15 tümeni zırhlı ve hiç olmazsa daha 15 tümeni de motörize farz ve kabul olunabilir. İşte bu müthiş delici ve seri kuvvetler Rus ovalarında Kiyef, Moskova, Smolensk, Starajarusa istikametlerinde ilerliyerek Rus ordularını parçalayıp biribirinden ayırmağa çalışacaklardır. Bu esnada Alman uçak filoları da, dün sabahtan itibaren bermutad şu üç vazifeyi görmeğe başlamış olacaklardır:

1 — Düşmanın uçak meydan ve üslerini tahrib ederek hava hakimiyetini elde etmek.

2 — Düşmanın geri muvasala demir ve otomobil yollarile menzil üslerini tahrib ederek onun hareket ve ikmal kabiliyetlerini bozmak.

3 — Taarruz eden orduya yardım için düşmanın muharebe eden kuvvetlerini, bilhassa topçusile tanklarını, tahrib ederek kendi piyade ve zırhlı tümenlerinin ilerilmelerine yardım etmek.

Dün başlayan Alman - Rus harbinin muhtemel neticelerinden şimdiden bahsetmek bittabi çok erken olur. Fakat her harbde olduğu gibi bu harbde de keyfiyetin kemiyete galebe çalacağı pek tabiidir. Kızılordu, 1922 de Lehistanla yaptığı muharebede, meşhur Mareşal Pilsudski'nin kumandasında yeni teşekkül eden Leh ordusuna mağlûb olmuştu. O tarihtenberi onun ilk açtığı ehemmiyetli harb 1939 da Finlandiyaya karşı olmuştu ki bunda da ancak bire karşı onla bir galebe temin etmişti.

Yeni Alman ordusunun ise iki yıla yakın bir zamandanberi Lehistan, Norveç, Holanda, Belçika, Fransa ve nihayet Balkanlarla Giridde neler başardığı malûmdur. Napolyonu mağlûb eden yolsuz ve umransız eski Rus diyarlarının büyük mesafelerile kışı dahi şimdi yoktur. Büyük mesafeleri Napolyon devrinde bulunmıyan demir ve oto yollarile makineli ve motörlü nakil ve tayaran vasıtaları vasati beş ilâ on misli azaltmıştır. Vakit yaz olduğu için de don yok demektir. Bahusus Almanlar Rus seferini kıştan çok evvel bitirmek isteyecekleri aşikârdır.

Bir Alman - Rus harbinin, Almanlar için olan askerî, siyasî ve iktısadi zaruretlerine hiç bir kimse inanmak istemiyor ve limanımızda kalarak günlerdenberi Karadenize açılamıyan Rumen vapurları bile dikkati çekmiyordu. Gûya askerce düşünmek isteyenler, «Efendim, Almanya İngiltere ile uğraşıp dururken ne diye Rusyaya çatacak ve kendine bir düşman daha kazanacak?!» diyorlardı. Onlar, Almanların bir Rus harbile kuvvetlerini dağıtmak ve zayıflatmakla bir hata işleyeceğini zannediyorlardı.

Siyaset yapmak isteyenler de, Almanyanın Rusyaya taarruz etmekle bu devleti zorla İngiltere ittifakına sokacağını, muahedeleri vesaireyi düşünüyorlardı. Halbuki, Almanyanın askerî kudreti bugün bir Rus harbini başarırken bütün işgal sahalarındaki hükmünü mutlak surette devam ettirdikten başka İngiltereyi de daima bir tehdid altında tutabilecek bir raddededir. Bundan başka, bir Rus - İngiliz ittifakı vaki olsa da bunun maddeten hiç bir kıymeti olamıyacaktır; çünkü İngilizlerin Sovyetler Birliğine askerî kuvvetçe hiç bir suretle yardım etmelerine maddi imkân yoktur.

Hitlerin dünkü beyannamesine göre, eğer Almanya, Rusyaya taarruz etmese, bir gün Sovyet Rusya ona hücum edecek ve onu arkadan vuracaktı; sırf bu sebeb bile Almanyanın Rus tehlikesini izaleye azmetmesini icab ettirebilirdi. Kaldı ki bolşevikliğin, nasyonal sosyalizmin baş ve öz düşmanı olması ve Almanyanın harbi uzun müddet devam ettirmek için muhtac olduğu buğdayın, madenlerin ve bilhassa petrolun Sovyet Rusyada oluşu gibi, Almanya için hayati olan bir takım sebebler daha vardır.

Sözü bitirmeden evvel okuyucuların merak edecekleri iki sorgunun cevablarını verelim:

1. İtalyanın Sovyetler Berliğine harb ilân etmesi daha ziyade semboliktir.

2. Japonyanın bu harbden er geç istifade etmesi ve Sovyet Rusyayı Uzakdoğudan çıkarmağa azmetmesi pek tabiidir.

Ya Japon - Rus ademi tecavüz paktı ne olacak?! diye sorulursa, buna da «Bu pakt Sovyet Rusyayı uyutmak ve avutmak için akdolunmuştu» diye cevab verilebilir.

Son bir nokta da, Hess'in İngiltereye seyahatinin Alman - Rus harbile bir münasebeti olup olmadığı keyfiyetidir. Bize kalırsa, Hess İngilizlere, Almanyanın İngilizlerle değil bolşeviklerle uğraşmak niyetinde olduklarını ve bu sebeble Almanyanın İngilizlerle uyuşup sulh yapabileceğini kendi nam ve hesabına söylemek için Hitler tarafından İngiltereye gönderilmiştir. Fakat İngilizler buna inanmıyarak Almanların, Rusyaya karşı gösteriş tahşidatı yapmak suretile İngiltereyi aldatmak niyetinde bulunduklarını ve onların hakikî maksadlarının İngiltereye hücum olduğunu zannetmekle hata etmişlerdir.

H. E. ERKİLET

Molotof bütün Alman iddialarını reddediyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede) birkaç noktada geçtiklerini ve Zitomir, Kief, Sivastopol ve daha bazı şehirlere hava akınları yaptıklarını millete bildirmeğe Sovyet hükûmetile şefi Stalin tarafından memur edildiğini bildirmiştir. 200 den fazla ölü ve yaralı vardır.

Tayyareler Finlandiya ve Rumanya topraklarından uçmuşlardır. Topçu kuvvetleri aynî topraklarda Sovyet kıt'aları üzerine ateş açmışlardır.

Molotof beyanatına şöyle devam etmiştir:

«— Memleketimize karşı yapılan bu tecavüzün medeniyet tarihinde eşine tesadüf edilmemiştir. Biz Almanlarla akdettiğimiz ademi tecavüz paktına harfiyyen riayet etmiştik. Bu pakt hilâfına hareket ettiğimiz hiç bir zaman ispat edilmemiştir. Sovyetler Birliğine karşı yapılan tecavüzün bütün mes'uliyeti Almanların faşist şeflerine aiddir.

Alman elçisinin verdiği nota

Taarruz başladıktan sonra Almanyanın Moskova sefiri Schulenberg, Hariciye Komiserine, hükûmeti namına bir nota tevdi etmiştir. Bu notada Alman hükûmetinin Kızılordu alaylarının Alman hududunda tahşid edilmesi üzerine Sovyetlere karşı harekete geçmeğe karar verdiği bildirilmektedir. Bu notaya Sovyet hükûmeti namına verdiğim cevabda Alman hükûmetinin son dakikaya kadar Sovyet hükûmeti nezdinde hiç bir teşebbüste bulunmamış olduğunu bildirdim. Almanya tamamile muslihane bir tarzı hareket ittihaz etmiş olmalarına rağmen Sovyetlere taarruz etmiştir. Sovyetlerin bu muslihane hareketleri faşist Almanyanın mes'uliyetini vahimleştirmektedir.

Rumenlerin iddiaları

Hükûmet, Sovyet kıt'alarının ve tayyarelerinin hiç bir zaman herhangi bir hududa tecavüz etmediklerini ilân etmemi arzu ediyor. Bunu ilân ediyorum. Çünkü Rumenler yalan söyleyerek Sovyet tayyarelerinin bu gün Rumen hava meydanlarına akınlar yaptıklarını iddia etmişlerdir. Bu yalan ve tahrikâmiz bir iddiadır. Hitlerin mesajı da tahrikâmizdir.

Alman kıt'alarının topraklarımıza taarruz ettikleri şu sırada Kızılorduya aşağıdaki emir verilmiştir:

Sovyetleri harbe icbar edenler

Düşmanı mağlûb etmek, geri püskürtmek ve memleketimizin bir kısmını işgaline müsaade etmemek lâzımdır. Sizi harbe icbar eden Alman milleti değil, Alman işçileri ve münevver Almanlar değildir. Bunların hangi davalarla meşgul olduklarını iyice biliyoruz. Harbi bize tahmil eden, Fransızları, Çekleri, Polonyalıları, Sırbları, Norveçlileri, Belçikalıları, Danimarkalıları, Holandalılaları, Yunanlıları ve daha başka milletleri zulüm altında yaşatan Almnların faşist şefleridir.

«Kızılordu vazifesini yapacaktır»

Sovyet hükûmeti hava kuvvetlerimizin yardımile kahraman ordumuzun ve donanmamızın vazifelerini yapacaklarından ve mütecavizi tam bir hezimete uğratacaklarından emindir. Bu bizim mağrur bir müstevli ile ilk karşılaşmamız değildir. Napolyon nasıl mağlûb olduysa Hitler de öyle mağlûb olacaktır. Ordu ile beraber bütün millet şeref ve millî hürriyet için muzafferane bir mücadeleye girişecektir.

Hükûmet bütün milletin amele, köylü, münevver, kadın, erkek herkesin vazifesini müdrik bulunduğundan emindir. Millet eskisinden daha sıkı bir surette ittihad etmelidir. Hepimiz bir Sovyet vatanperverine lâyık bir surette disiplinli olmalı ve fedakârlık zihniyetini taşımalıyız.»

Balkan trenleri işliyor

Sofya 22 (a.a.) — Stefani ajansı bildiriyor:

Gazetelerin tahmin ettiğine göre, 1 temmuzdan itibaren Sofya - Belgrad ve Zagreb - Budapeşte hatları ile Balkanlar ve orta Avrupa arasında tren seferleri başlıyacaktır.

Zemun civarında Belgradı Budapeşteye bağlıyan köprünün de o zamana kadar tamir olunacağı ümid edilmektedir.

Fenerbahçenin kongresi

Dün Fenerbahçe kulübü müessisleri tarafından bir kongre yapılmıştır. Kongre yeni idare heyetini şu şekilde seçmiştir:

Reisliğe Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu, umumî kâtibliğe Ragıb, muhasebeciliğe Alâaddin, azalıklara Muvaffak Menemencioğlu, doktor İhsan Şükrü ve doktor Nihad Sayar, umumî kaptanlığa da Sabih seçilmiştir. İdare heyetine direktif vermek üzere bir komite seçilmiştir. Bu komiteye Nasuhi Baydar, Muvaffak Menemencioğlu, doktor Nihad, Bedri Gürsoy, Ragıb ve Füruzan seçilmişlerdir.

Umumî kongre 20 temmuzda toplanacaktır.

Alman - Rus harbi

(Başmakaleden devam) bir çarpışmayı önünden kaçılamaz bir zaruret olarak görmekte idi, ve son günlerde bu zaruretin artık iyiden iyiye yaklaşmış bulunduğuna kuvvetle inanıyordu. Nitekim dünkü nüshamızda muhtemel yeni harbin geniş sahasına aid renkli hartamızı izah eden vakıfane makalesinde bütün mucib sebeblerile ayni fikir üzerinde ısrar eylemekte idi. Generalin makalesinin intişar saatile harbin ilânı saatinin tetabuku çok şaşılacak tarihî bir tesadüf teşkil ediyor.

Almanya Karadeniz kıyılarından Baltık denizi sonlarına kadar uzanan büyük cephede Alman ordularına tevdi olunan vazifenin Avrupayı büyük tehlikeden korumağa aid medenî ve insanî bir gayret hamlesinden ibaret bulunduğunu izah ediyor. Demek oluyor ki Almanya ile Rusya arasında 23 ağustos 1939 tarihinde Moskovada akdolunan bitaraflık muahedesindenberi devam eden yirmi iki aylık devre silinerek Alman - Rus münasebetleri en hâd şeklile ondan evvelki vaziyetine avdet etmiştir: Ancak çok şiddetli bir çarpışmanın halledebileceği çok kuvvetli bir husumet vaziyeti.

Bu niçin ve nasıl böyle oldu?

Gerek Alman Devlet Reisinin beyannamesinde, gerek Alman Hariciye Nazırının notasında Rusyaya karşı bu hareketi zarurî kılan amiller sayılıp dökülmektedir. Bunlara göre Sovyetler bitaraflık muahedenamesinin zahirî dostluk şekillerine rağmen Alman aleyhtarı bir zihniyetle hareket edegelmişlerdir. Bizce bu işte doğruyu bulmak için iki memleket arasındaki dostluk anlaşmalarının tâ başlangıcda yer alan samimiyetsizliği üzerinde durmak en kısa ve en kestirme yol olsa gerektir.

Nasyonal Sosyalizm Almanyasının baş akidelerinden biri tahsisan Rus komünizmi aleyhtarlığı idi. Üçlü paktın, aslı antikomintern paktı halinde daha evvelden mevcud olduğunu şimdi hatırlayabiliriz. İki zihniyet dahilî İspanyol cidalinde çarpışmışlardı. Günün birinde Almanya ile Rusyanın ademi tecavüz esasına müstenid bir paktta anlaştıkları zaman antikomintern paktı bir kenara konulmuş oldu. Hayreti hâlâ devam eden büyük sürpriz o zaman vukua gelmişti. Bu anlaşmayı havsalalarına sığdıramıyan ince zekâlar:

— Bu gidişle Sovyetler acaba antikomintern paktına mı iltihak edecekler? Sualini sormağa koyulmuşlardı. Vaziyet mantıkan ya böyle olmalı, yahud nasyonal sosyalizm ile faşizmin bir gün komünizmle birleşecekleri kabul edilmeliydi. Hakikatte ne onun imkânı vardı, ne de bunun. Anlaşma, muhtelif maksadlar ve hedefler takib eden iki tarafın düşüncelerinde de muvakkatti.

Evvelâ garb demokrasileri Almanyanın çemberlenmesini tamamlıyarak böylelikle belki harbin önüne geçebilecekleri malihulyasile Moskovada dört buçuk ay bitip tükenmiyen müzakereler yaptılar. Demokrasilerin askerî heyetlerle takviye ettikleri murahhasları hâlâ Moskovada bulunurlarken 23 ağustos 1939 tarihinde Alman - Rus paktı ilân edilivermişti. Bunda demokrasiler küçük Baltık devletlerine verilmesi teklif olunan ve hakikatte bu memleketlerin Rusya tarafından ilhakile neticeleneceği şüphesiz bulunan garantiyi kabul edememekte idiler ve gûya bilhassa bundan dolayı Moskova müzakereleri uzayıp gidiyordu. O zaman öyle zannolunduğuna göre Almanya bütün Rus emellerine mümaşat etmişti.

Hakikatin nasıl olduğunu bilmiyoruz. Şu var ki Polonya muharebelerinin ilk günlerinden itibaren Sovyetler bu memlekete arkadan girdiler ve onun yarısını aldılar. Sonra Finlandiya ile harb açarak bu memleketin bir kısım arazisini ilhak ettiler. Sonra Estonya, Letonya ve Litvanyadan evvelâ üsler elde ettiler ve müteakiben bu memleketlerin Sovyetlere iltihakını temin ettiler. Sonra Rumanyadan Besarabya ile şimalî Bukovinayı bilâharb zapt ve işgal eylediler. Rusyanın harb harici bitaraf vaziyetile yaptığı bütün bu hareketler karşısında Almanya hiç sesini çıkarmıyordu. Hepsine ve hatta Rus garb hududunun garbdan gelmesi melhuz tehlikelere karşı tahkimine bile evvelden muvafakat etmiş miydi?

Şimdi anlaşılıyor ki hayır. Baltık baronlarının Almanyaya nakillerine kadar bütün muvafakatler hep zahirî olup içyüzünde Almanya bu işlerin hesabını atiye talik etmekte imiş demek oluyor.

Rusyaya gelince demokrasiler yerine Almanya ile anlaşarak harbi hem mümkün kılmış, hem tesri etmiş olan bu devlet, cereyan edecek harbin neticeleri üzerindeki hesablarında yanılmış ve Fransız yıkılışının çabukluğu hatayı erkenden meydana koymuştur. Rusyaya göre -Almanya ve İtalya dahil- emperyalist Avrupa devletleri arasındaki harb uzun sürer, onun neticesinde bu devletlerin cümlesi ve o meyanda Almanya artık yakın zamanda kendisine (yani Rusyaya) dönemiyecek veçhile takatsiz düşerlerdi. Buna mukabil Rusya hiç yıpranmamış büyük kuvvetlerile Avrupanın vaziyetine hâkim biricik büyük devleti olarak ayakta kalırdı.

İşte Avrupanın bu defa şarkını yakmağa başlayan yeni harbin hakikî sebeb ve menşeleri. Biz bu badirede siyasette dahi dürüst ve samimî olmamanın verebileceği neticeleri görüyoruz. İki tarafça da muzmer fikirlerle akdolunmuş gayrisamimî anlaşmaların zamanla varabileceği akıbetler şimdi görülene benzer mahiyetlerden kurtulamazlarsa bizce bunda şaşılacak hiçbir cihet bulunamaz.

Biran evvel nihayet bulmasını temenni ettiğimiz harbin yeni sahalarda daha ziyade genişlemeğe başlayan bir cereyan almasına yalnız teessüf edebiliriz. Dünya buhranının bu yeni inkişaflarına karşı memleketimizin tutacağı vaziyeti ise hepimiz pek iyi biliyoruz: Kendi hudularımızdaki nöbetçiliği daha sıkı ve daha dikkatli kılarak hâdiselerin haricinde kalmak ve şimdiye kadar olduğu gibi bu yeni ateşten de memleketimize kıvılcımlar sıçramamasını gözönünde tutmak.

YUNUS NADİ

Hitler Alman milletine bir beyanname neşretti

(Baş tarafı 1 inci sahifede) terenin Almanya aleyhindeki düşünce ve hareketlerini anlatarak şöyle demiştir:

«— 1939 yazında, Almanya aleyhine eski çevirme siyasetini alarak Almanyanın bu yeni imhasına başlamak zamanının geldiğine hükmolundu.

Bu maksadla yapılan yalan neşriyatın tabiyesi şu idi: Diğer milletlerin tehdid edilmekte olduğunu söylemek, garanti ve yardım vaidlerile bu milletleri ele almak ve dünya harbinde olduğu gibi bunları Almanyaya karşı yürütmek. Bu suretle İngiltere 1939 mayısı ile Ağustosu arasında bütün dünyanın, Finlandiyanın, Estonyanın, Letonyanın, Finlandiyanın, Besarabyanın, Ukraynanın doğrudan doğruya Almanlar tarafından tehdid edilmekte olduğunu yaydı. Bu gibi memleketlerden bir kısmı, bu suretle kendilerine verilen garanti vaidlerini kabul etti ve böylece Almanya aleyhindeki çember cephesine geçilmiş oldu.

Bu şerait altında yalnız mezkûr memleketlere ve onların hükûmetlerine İngiliz iddialarının yalan olduğunu bildirmek değil ayni zamanda en büyük şark devletini menfaatlerimizin hududlarına dair alenî ve resmî beyanatla mutmain eylemek mes'uliyetini kendi vicdanıma ve Alman milletinin tarihine karşı deruhte etmeğe mecbur gördüm.

Almanyayı Sovyetlerle anlaşmaya sevkeden mecburiyetler

Nasyonal sosyalistler,

Zannederim ki, bir gün almak mecburiyetinde kaldığım bu kararın benim için ne kadar acı ve müşkül olduğunu hepiniz hissettiniz. Alman milleti, Rusyayı teşkil eden milletlere karşı hiç bir zaman hasmane duygular beslememiştir. Fakat Moskovanın yahudi - bolşevik hükûmetleri yirmi seneden fazla bir zamandanberi yalnız Almanyayı değil bütün Avrupayı ateşe vermek için mütemadî gayretler sarfetmişlerdir. Almanya, kendi nasyonal sosyalist akidesini Rusyaya götürmeğe asla teşebbüs etmemiştir. Lâkin Moskovanın yahudi - bolşevik hükûmetleri, hakimiyetlerini milletimize ve Avrupanın bütün milletlerine cebren kabul ettirmek için fasılasız bir surette çalışmışlardır. Hem bunu yalnız entelektüel sahada değil fakat her şeyden evvel askerî sahada ve devlet bünyesinde kabul ettirmeğe uğraştılar. Bu rejim hangi memlekette faaliyet sahası bulmuşsa orada ancak anarşi, sefalet ve açlık hüküm sürmüştür. Böyle bir vaziyet karşısında, ben yirmi senedenberi, asgarî derecede müdahalelerle ve istihsalâtımızı hiç bir veçhile haleldar etmeden Almanyada yeni bir sosyalist nizamı kurmağa çalıştım. Bu nizam yalnız işsizliği ortadan kaldırmakla kalmadı, ayni zamanda işçileri gittikçe mütezayid bir nispet dahilinde işlerinin semeresinden de müstefid etti. Milletimizin bu iktısadî ve içtimaî teşkilâtlanma siyaseti sınıf ve zümre ihtilâflarını sistematik bir surette izale ettiği gibi nihaî gaye olarak da hakikî bir millet camiası kurmağı hedef ittihaz etmiş bulunmaktadır. Bu politikanın başardığı işler bütün dünyada emsalsiz muvaffakiyetler teşkil etmektedir.

Ribbentrop Moskovaya gidiyor

Bu şerait dahilinde, Almanyaya karşı bir çmberleme siyaseti takib eden Büyük Britanya siyasetini önlemek maksadile teşebbüsatta bulunması için 1939 ağustosunda arzum hilâfına nazırımı Moskovaya gönderdim. Bunu, yalnız Alman milletine karşı yüklendiğim mes'uliyeti düşünerek yaptım. Maamafih herşeyden evvel ve her şeye rağmen devamlı bir anlaşmaya varmak ümidileydir ki böyle bir harekette bulundum. Bu suretle yapmağa mecbur kalacağımız fedakârlıkları azaltmak gayesini de takib ediyordum.

İtilâf şekli

Almanya Moskovada, yukarıda ismi geçen arazi ile memleketlerin Litvanya müstesna olmak üzere, Alman siyasî menfaatlerinin haricinde kaldığını resmen bildirmiştir. Bundan başka İngilterenin Polonyayı Almanyaya karşı harbe sürükliyebilmesi ihtimalini derpiş eden hususî bir itilâf da yapılmıştır. Fakat bunda da Alman iddiaları ordularımızın başardığı işlerle kıyas kabul etmiyecek derecede tahdid edilmiş bulunuyordu.

Nasyonal sosyalistler,

Tarafımdarn istenilen ve Alman milletinin menfaati namına akdedilen bu muahedenin neticeleri, bahis mevzuu olan memleketlerde yaşayan Almanlar için bilhassa ağır olmuştur. Küçük çiftçilerle küçük san'atkârlardan ve işçilerden teşekkül eden ve yarım milyonu bol bol aşan bir Alman kütlesi, hudusuz bir sefaletin tehdid ettiği yeni bir rejimden kurtulmak için yerleştikleri memleektleri bir iki gün içinde terketmek mecburyetinde kalmıştır. Bu rejimin ergeç tam bir inhidama mahkûm olduğuna da şüphe yoktu. Buna rağmen binlerce Alman ortadan kayboldu. Bunların mukadderatını veya nerelerde bulunduklarını öğrenmek asla mümkün olmadı. Bunların içinden en aşağı 160 Alman tebaası bulunmaktadır. Bütün bu hâdiseler karşısında ben sustum. Çünkü susmağa mecburdum. Çünkü daha önce de söylediğim gibi nihaî bir uzlaşmaya ve kabil olduğu takdirde ebedî bir anlaşmaya varmak arzusunda idim. Buna rağmen Polonyada ileri hareketimiz başlar başlamaz bolşevik zimamdarları, akdedilen anlaşma hilâfına, birdenbire Litvanyayı taleb ettiler.»

Molotof Berlinde, neler istemiş, Hitler ne cevablar vermiş?

Müteakiben Sovyetlerin Finlandiyaya karşı harbe geçtiğini, Baltık memleketlerini işgal ettiğini, Besarabya ve Bukovinayı aldığını anlatan Hitler, İngiltere ile müştereken bir hareket emareleri sezerek Molotof'u Berline davet ettiğini söylemiş ve şöyle devam etmiştir:

«— Fakat bu meseleleri kat'î bir surette halletmek ve Sovyetler Birliğinin Almanyaya karşı aldığı vaziyeti aydınlatmak için ve Sovyetler Birliğinin şark hududumuzda devamlı bir surette yaptığı tahşidatın tazyiki altında bulunarak Molotofu Berline davet ettim. Davetime icabet eden Sovyet Hariciye Komiseri, aşağıdaki dört meselenin tavazzuhunu ve bunlar hakkında Almanyanın muvafakatini taleb etmiştir:

1 — Sovyet komiseri, Sovyetler Birliği Rumanyaya hücum ettiği takdirde Rumanyaya verilen garantinin tatbik edilip edilmiyeceğini benden sormuştur.

Bu suale aşağıdaki cevabı verdim

Alman garantisi umumidir ve bizi bağlamaktadır. Herhalde Sovyetler Birliği, Besarabyadan başka Rumanyadan menfaatleri olduğunu şimdiye badar bize bildirmemiştir. Zaten şimalî Bukovinanın işgali verilen teminata muhaliftir Bunun için Sovyetler Birliğinin Rumanyaya karşı birdenbire yeni maksadlar besliyeceğini derpiş edemezdim.

2 — Molotof Rusyanın yeniden Finlandiya tarafından tehdid edilmekte olduğunu ve bu tehdide müsamaha etmemeğe azmettiğini söyledikten sonra Almanyanın Finlandiyaya hiç bir muavenette bulunmamağı ve herşeyden evvel, diğer Alman kıt'alarının yerini almak üzere Kırkenes istikametinde Finlandiyadan geçen Alman cüzütamlarının derhal geri alınmasını kabul edip etmiyeceğini bana sordu.

Ben bu suale şu şekilde cevab verdim: Almanyanın Finlandiyada hiç bir siyasî emeli yoktur. Alman hükûmeti küçük Finlandiya milletine karşı yeni bir Rus harbini tasvib edemez. Rusyanın Finlandiya tarafından tehdid edildiğine inanamayız ve Baltığın yeniden harb harekâtına sahne olmasını istemiyoruz

3 — M. Molotof, Sovyet Rusyanın da Bulgaristana garanti vermesine ve bu maksadla mezkûr memlekete Sovyet kıt'aları gönderilmesine Almanyanın razı olup olmıyacağını sordu. Ayni zamanda bu vesile ile Bulgar Kralını tardetmek niyetinde olduğunu da tasrih etti

Cevaben, Bulgaristanın hükümranlık haklarına sahib, müstakil bir devlet olduğunu ve Rumanyanın Almanyadan taleb ettiği gibi, Sovyet Rusyadan garanti istediğine vâkıf bulunmadığımı söyledim. Ayrıca bu mesele hakkında müttefikimle görüşmek mecburiyetinde bulunduğumu ilâve ettim.

Sovyet Rusya Boğazları da almak arzusunda imiş!

4 — M. Molotof, Sovyet Rusyanın Çanakkaleden serbestçe geçmeğe kat'î surette muhtac olduğunu ve kendi himayesini temin maksadile Çanakkale boğazile Karadeniz boğazı sahilleri üzerinde bazı mühim üsleri işgal etmek istediğini söyledi ve Almanyanın bu hususta mutabık olup olmadığını sordu.

Bu suale cevaben Almanyanın, Montrö mukavelesinde Karadenizde sahildar devletler lehinde tadilât yapılmasına daima taraftar olduğunu, fakat Rusyanın Boğazlar üzerinde üsler almasına rıza göstermekten imtina etmekte bulunduğunu söyledim.

Bu meselede Almanyanın mes'ul şefi sıfatile fakat ayni zamanda medeniyet ve kültürün şuurlu bir mümessili haysiyetile ittihaz edebileceğim yegâne hattı hareketi tuttum.

Binnetice Sovyetlerin Almanyaya karşı faaliyeti daha kesif bir mahiyet aldığı gibi yeni Rumanya hükûmetini dahilden yıkmayı istihdaf eden bir faaliyet de hemen kendini göstermeğe başladı. Ayni zamanda propaganda ile Bulgar hükûmetini devirmek için teşebbüse geçildiği görüldü.

Rumen lejyonerlerinin az olgun ve şaşkın kafalarının da müzaheretile Ruslar, Rumanyada devlet reisi General Antoneskoyu devirmek gayesini istihdaf eden bir hükûmet darbesini tatbik mevkiine koymağa muvaffak oldular. Ruslar bu suretle memlekette karışıklıklar çıkararak meşru hükûmeti ortadan kaldırmak ve Alman garantisine aid vaidin işlemesi için lâzım gelen şartları izale etmek hedefini de takib ediyorlardı.

Bütün bunlara rağmen, dalma sükûtu muhafaza etmek suretile yapabileceğim her şeyi yaptım.»

Balkan harekâtının sebebleri

Hitler, Sovyetlerin Yugoslavyada tahrikât yaparak, Üçler Paktının imzasını müteakib Belgrad hükûmetini deviren darbeyi hazırladıklarını, bundan sonra Balkan harbinin tahaddüs ettiğini izah ederek beyannamesini şöyle bitirmiştir:

Sovyet hazırlığı

«— Şimdi hududumuzda tahminen 160 Sovyet tümeni bulunmaktadır. Haftalardanberi yalnız hududlarımıza karşı değil Avrupanın şimal müntehasında da tecavüzler vuku bulmaktadır. Rumanyada olduğu gibi buralarda da Sovyet tayyarecileri, şüphesiz bize şimdiden bu topraklara sahib olduklarını göstermek için olacak hududları nazarı itibara almaksızın uçuşlar yapmaktadırlar. 17/18 haziran gecesi Sovyet devriyeleri yeniden Alman topraklarına girmiş ve ancak sürekli bir ateşten sonra püskürtülmüşlerdir.

Şimdi, harbin müsebbibleri olan Yahudi ve Anglo-Saksonlarla, onlar kadar Yahudi olan Moskova Bolşevik merkezindeki zümre tarafından hazırlanan suikasde karşı koymak zamanı gelmiştir.

Tarihin kaydetmediği tahşidat

Alman milleti,

Şu anda öyle bir tahşidat yapılmaktadır ki, büyüklüğü ve üzerinde yapıldığı toprakların genişliği itibarile şimdiye kadar dünyada görülen tahşidatın en büyüğüdür. Finlandiyalı arkadaşlarile işbirliği yapan Narvik muharib ve galibleri Buz denizi sahillerinde duruyorlar. Norveç tahtının kumandası altında bulunan Alman tümenleri kendi mareşallarının emrindeki Finlandiya kurtuluş mücadelelerinin kahramanlarile birlikte Finlandiya toprağını müştereken müdafaa ediyorlar. Alman şark cephesi şarkî Prusyadan Karpatlara kadar uzamaktadır.

Prut'un iki kıyısından ve Tunanın aşağı kıyısından Karadeniz sahillerine kadar olan bölgede Alman ve Rumen askerleri Rumanya devlet reisi General Antoneskonun kumandası altında bulunmaktadırlar.

Bu cephenin vazifesi, artık tecrid edilmiş memleketlerin himayesi değil, fakat Avrupanın emniyetini korumak ve kıt'adaki bütün memleketleri muhafaza etmektir.

Binaenaleyh bugün Almanyanın ve milletimizin mukadderat ve atisini tekrar askerlerimizin ellerine tevdi etmeğe karar verdim. Bilhassa mühim olan bu mücadelede Allah bize muin olsun.»

Karadenize mayn döküldü

Türk ve Rumen sahillerinde 10 millik birer saha serbest bırakıldı

Berlin 22 (a.a.) — Ticarî seyrisefain hakkında aşağıdaki resmî ihtar neşredilmiştir:

Askerî hâdiseler dolayısile, aşağıda hudulları gösterilen iki deniz mıntakasında muharebe harekâtı vukua gelmesi muhtemeldir. Bu sebebden dolayı harekât mıntakası haline gelen bu deniz mıntakalarında seyreden bütün vapurlar, mayinlerle ve diğer harb vasıtalarile tahrib edilmek tehlikesine maruzdur. Alman hükûmeti, bu deniz mıntakalarında seyrisefainin tehlikesinden herkesi ikaz eder.

Bu tehlikeli deniz mıntakaları şunlardır:

1 — Şimal kutbu Buz Okyanusunda: Finlandiyanın şark hududundan şimale doğru Nimetski Kap'a kadar Sovyet karasularında, 32 nci şarkî tul derecesinin şarkında bulunan bütün mıntaka.

2 — Karadenizde: Aşağıdaki sahil bölgeleri haric olmak üzere bu denizin heyeti umumiyesi:

a) Boğaziçinden şarka doğru, Karadeniz sahili üzerinde, Batum civarında Türk - Sovyet hududuna kadar 10 bahrî mil genişliğinde bir şerid.

b) Boğaziçinden garb ve şimale doğru, Rumen - Sovyet hududuna kadar 10 bahrî mil genişliğinde bir şerid.

Baltık denizinde, Alman sahillerine karşı düşman harekâtının önüne geçmek üzere, İsveç sahilleri boyunca üç bahrî mil genişliğinde bir mıntaka haric olmak üzere, bütün diğer mıntakalara da mayinler konmuştur. Alman sahili boyunca, dört bahrî mil genişliğinde bir şerid de seyrisefaine serbest bırakılmıştır.

Bütün ticaret gemilerine, bu mıntakalarda seyrisefainin tehlikesi ihtar olunur.

M. Churchill

(Baştarafı 1 inci sahifede) memekte idi. Derken Almanya Beyazdenizden Karadenize kadar uzanan bir cephe üzerinde Sovyet Rusya ile harbe girişti. Ve iki taraf arasında ültimatom mübadele edilmeden tayyareler şehirleri bombardımana başladı ve iki taraf arasında harb vaziyeti hasıl oldu.

Daha önce Danimarka, Holanda, vesair devletlere karşı da Almanya bu şekilde hareket etmişti.

«Rus milletinin kendini müdafaa edeceğinden eminim»

Ben vaktile ve vaktinde Stalin'e icab eden ihtarlarda bulunmuştum. Ve bugün Rus milletinin kendini müdafaa mecburiyetinde olduğunu görüyorum. Rus milletinin bu tecavüze bütün kuvvetile mukavemet edeceğinden şüphe etmiyorum.

«Hitler harb makinesini boş bırakamazdı»

Hitler bütün Avrupayı çiğnemek istiyen bir canavardır ve bu canavar ordusunu âtıl bırakamazdı. Bu orduyu, bu harb makinesini boş bırakmak istemediği için şimdiye kadar yüzlerce milyon insanı çiğnedi, hâlâ da çiğnemiye devam etmek istiyor.

Bu orduyu yalnız kan, besliyemez. Petrol lâzım. Onun için Hitler, Rus köylüsünü çiğniyor.»

Churchill Rus köylüsünü tavsif ederek onun nasıl çalıştığını, onun nice mahrumiyetlere mukavemet ettiğini söyliyerek geçen Büyük Harbe aid hatıralarını anlattıktan sonra sözlerine şu şekilde devam etti:

«Hitlerin hedefi İngilteredir»

«— Hitler'in maksadı Rus ordularını yenerek ve Rusyanın mukadderatını ele alarak kendi ordusunu kauvvetlendirmek, sonra İngilterenin üzerine yüklenmektir. Onun için Hitler bu yaz ayları içinde bu işi biterek Amerikanın bize yapacağı yardım tekemmül etmeden üzerimize çullanmak fikrindedir. Bu suretle Hitler şimdiye kadar yaptığı gibi düşmanlarını teker teker yere sermiş olacak, ondan sonra Amerikaya dönmek için imkân bulacaktır.

«Rusyaya elimizden gelen her yardımı yapacağız

Bu bakımdan Rus milletinin karşılaştığı tehlike, bizim tehlikemizdir, ve Amerikanın karşılaştığı tehlikedir. Biz ise Hitler'in düşman tanıdığı her milleti dost ve onunla beraber olanları düşman tanıyoruz. Siyasetimiz budur ve söyliyeceğimiz söz bundan ibarettir. Onun için Rusyaya elimizden gelen her yardımı yapmakta tereddüd etmiyeceğiz. Hitler Sovyetlere hücum etmekle bizi çevirmeyi istihdaf ediyor. Fakat yanılıyor. Çünkü biz günden güne kuvvetleniyoruz.»

Mister Churchill daha sonra Almanyanın şimdiye kadar sebebiyet vermiş olduğu cihanşümul ıstırabları anlatmış ve bugün bin milyon insanın Almanya yüzünden ıstırab çektiğini tebarüz ettirdikten sonra demiştir ki:

«Hitlerciliği ortadan kaldırıncaya kadar harbedeceğiz»

«— Sözümün bütün imparatorluğun iradesine tercüman olduğuna inanarak ilân ediyorum ki bizim siyasetimiz Hitlerciliği imha etmektir. Onun için nazizmi ortadan kaldırıncıya kadar harbedeceğiz. Bundan bizi menedecek hiçbir kuvvet yoktur ve insanlığın kurtuluşu buna bağlıdır. Onun için karada, havada ve denizde dövüşeceğiz ve sonuna kadar bu maksad için harbedeceğiz.»

Mister Churchill daha sonra nazizmle komünizm arasında bir mukayese yapmış ve ikisi arasında pek de mühim fark bulunmadığını anlatarak ömrünün yirmi beş yılını bunlarla mücadele ederek geçirdiğini söylemiş, maziyi bütün facialarile unuttuğunu, yalnız Alman harb makinesinin bugün Rusyayı çiğnemekte olduğunu hatırladığını izah etmiş, ve İngiliz siyasetinin Hitlerizme karşı harbi teşdid etmekten ibaret olduğunu anlatarak sözlerini şöyle bitirmiştir:

«Almanyayı gece gündüz bombalayacağız»

«— Rusyanın, askerî ve iktısadi bakımdan işine yarayacak her yardımı yapacağız. Gece gündüz Almanyayı bombardıman ederek Alman milletine, beşeriyete tattırdığı her acıyı tattıracağız.

Geçirdiğimiz tecrübelerden istifade ederek hayat ve kudretimize güveneceğiz ve hedefe doğru yürüyeceğiz.»

İtalya da Sovyetlere harb ilân etti

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Macaristan pasif müdafaa tedbirleri alıyor

Budapeşte 22 (a.a.) — Macaristanın her tarafında pasif korunma hazırlıkları yapılması emredilmiştir ve her tarafta buna mütedair tedbirler alınmıştır.

Japon kabinesinin içtimaları

Tokio 22 (a.a.) — Yarıresmi bir membadan bildirildiğine göre, Japon kabinesi ve ordu kumanda heyeti yarın sabah Başvekilin makamında fevkalâde bir celse akdedecektir.

Tokyoda manidar bir noktai nazar

Londra 22 (a.a.) — Öğrenildiğine göre Almanların Sovyetlere taarruzu Tokyoda pek büyük hayret uyandırmıştır. Resmen bu hususta tefsirlerde bulunulmamakla beraber iyi haber alan mahfillerde üçlü paktın Mihver azalarına gerek Avrupada gerekse Asyada şef olmak hakkını verdiğini ve bu maksada vâsıl olmak için gayretlerini birleştirmelerini istediğini hatırlatmaktadırlar. Fakat ayni zamnada paktın, Sovyet Birliğile paktı imza eden devletler arasındaki münasebetlerin haleldar olmıyacağını tasrih ettiği de hatırlatılmaktadır.

Haber Amerikada bomba gibi patladı

Nevyork 22 (a.a.) — Almanya ile Sovyetler Birliği arasında harbin başladığına dair gelen haber burada bir bomba tesiri husule getirmiş, ergeç Sovyetlerle Almanların çarpışacaklarını iddia edenler tarafından bile hayretle karşılanmıştır.

Gece alınan bu haber kulüblerde ve kabarelerde bir bomba gibi patlamıştır. Herkes Hitlerin mühi mifşaatta bulunacağı ümidile radyosunun başında beklemiştir.

Radyo istasyonları alelâcele memurlarını çağırmışlardır. Bu suretle simokinleri veya pişamaları ile iş başına gidenler görülmüştür. Haber bir kaç lisanda tekrar edilmiştir.

Amerika, Sovyetlere yardım edecek

Vaşington 22 (a.a.) — Almanyanın Sovyetler Birliğine ilânı harbettiği haberi Vaşington diplomatik mahfillerinde büyük bir heyecan uyandırmıştır.

Yüksek hükûmet memurları bu kadar şümullü bir hâdisenin böyle sür'atle inkişafını beklemiyorlardı.

İlk olarak ortaya çıkan mesele Birleşik Amerikanın Rusyaya yardımı meselesi olmuştur.

Âyandan George demiştir ki:

«Bu hâdise Birleşik Amerikanın siyasetinde hiçbir değişiklik yapmaz. Alman meydan okumasına karşı koymak için tamamile hazırlanmak zamanını Büyük Britanya ve Birleşik Amerikaya verecektir. Gene bu demektir ki Hitler önümüzdeki bir kaç ay içinde Büyük Britanyayı istilâ etmek ümidinden vazgeçmiştir.»

Budapeştede akisler

Budapeşte 22 (a.a.) — «Stefani» Almanya ile Rusya arasında muharebenin başladığına dair haber bu sabah saat 8 de radyo ile bildirilmiştir. Macar halkı haberi sükûnet ve disiplinle karşılamıştır.

Millî Müdafaa Nazırı bütün memlekette hava tehlikesine karşı tedbirler alınması ve ışıkların karartılmasını emretmiştir.

Aaland adaları vaziyeti ne olacak?

Londra 22 (a.a.) — İsveçten şarktaki harekâtı kolaylaştırmak için ve bilhassa stratejik vaziyeti hayatî bir ehemmiyeti haiz olan Aaland adaları hakkında neler isteneceği merak edilmektedir.

Atlantik harbinde İngilterenin vaziyeti

Londra 22 (a.a.) — Amirallık dairesi birinci Lordu Aleksander, dün Mansfield'de bir nutuk söylemiş ve ezcümle demiştir ki:

«— Atlantik muharebesi, şiddetli ve faal bir tarzda devam ediyor. Fakat her gün ve her gece, deniz üstü gemileri ve tayyarelerle yapılan İngiliz mukabil hücumları fazlalaşmakta ve Almanlar, muhakkak surette, büyük hasarlara uğramaktadır. Bismarkın ve bunun iaşe gemilerinin tahribi, Brestte Scharnhorst ve Gneisenau'a ve Norveç açıklarında bir Alman ceb zırhlısına verilen hasarlar, Atlantik muharebesinde İngilterenin nihaî zaferine yardım edecek büyük unsurlar teşkil etmektedir.

Nisan ve mayıs aylarında ticaret gemisi kayıbları muhakkak ki müteessir edici olmuştur. Fakat şu cihet hatırlanmalıdır ki bu kayıbların çok büyük bir kısmı, Yunan limanlarına yapılan Alman hücumları neticesinde vukua gelmiştir ve bu kayıblar tekerrür etmiyecektir.

Şiddetli Alman mukabil ablukası karşısında, İngilterenin gıda maddeleri iaşesini idamede ve oluk gibi mühimmat ithalâtını tezyidde kaydettiği nisbet, kısmen yeni inşa edilen gemiler ve satın alınan, kiralanan veya zaptedilen gemilere medyun olduğumuz mühim bir muvaffakiyettir. Amerika Birleşik Devletlerine ve dominyonlara sipariş ettiğimiz gemilerin getirilmesi ve ayni zamanda İngilterede kendi imalâtımızın fazlalaştırılması da lâzımdır.»

PHILIPS
"Miniwatt"
Radyo Lambaları
BÜTÜN ESKİ VE YENİ TİPLERİ GELMİŞTİR
HER YERDE ARAYINIZ

Bilecik Nafia Müdürlüğünden:

1 — Bozüyük - Poyra - Eskişehir yolunun 2 + 285 — 28 + 300 kilometreleri arasında cem'an 9285 M2 hendek hafri ve beş aded imalâtı sınaiye ile Bozüyük - Karaköy yolunun 0 + 000 — 10 + 504 kilometreleri arasında cem'an 6290 metre tul şose tamiratı esasiye ile yedi aded imalâtı sınaiye inşaatı 12/6/941 tarihinden itibaren 20 gün müddetle kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.
Her iki kısmın bedeli keşif mecmuu 21055 lira 31 kuruş olup muvakkat teminatı 1579 lira 15 kuruştur.

2 — İhale Bilecik Nafıa Müdürlüğünde teşekkül edecek Komisyon marifetile 2/7/941 inci çarşamba günü saat 15 te yapılacaktır.

3 — İsteklilerin 2490 No.lı arttırma, eksiltme ve ihale kanunu mucibince ibrazına mecbur oldukları teklif mektublarını teminat mektub veya makbuzlarile Ticaret Odası vesikalarını ve işin devamı müddetince iş başında bulunacağına dair bir mühendis veya fen memurundan alınmış taahhüdname müteahhidlik vesikasile bu iş için tatil günleri haric olmak üzere en az üç gün evvel müracaatle vilâyetten alınmış fennî ehliyet vesikalarile birlikte saat 15 e kadar Komisyon Reisliğine verilmiş olması lâzımdır.

4 — Bu işe aid keşif evraklarını Bilecik Nafıa Müdürlüğünde görülebilir (4486)

Bir Jeometr - Topograf Aranıyor

İşletmemiz maden sahasında çalışmak üzere kadro ücreti «200» lira olan bir jeometr - topograflık münhaldir. Talib olanların tercümeihal ve tahsil vesikasile şimdiye kadar çalıştıkları yerlerden aldıkları bonservislerini. istiyecekleri asgarî ücret miktarını bildirerek, İşletme Direktörlüğüne göndermeleri İLÂN olunur.

Verilecek ücret göstereceklerı ehliyete göre tespit olunacaktır.

ERGANİ BAKIRI T. A. Ş. İŞLETME DİREKTÖRLÜĞÜ
— MADEN —

Devlet Hava Yolları Umum Müdürlüğünden:

1 — Afyon tayyare meydanı pist inşaatı iki sistem üzerinden ve kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — a — Sisteminin muhammen bedeli 367443 lira olup muvakkat teminatı 18448 liradır.

b — Sisteminin muhammen bedeli 329296 lira olup muvakkat teminatı 16922 liradır.

3 — Eksiltme 2/7/941 çarşamba günü saat 11 de Hava Yolları meydanında kâin Umum Müdürlük binasında toplanacak Komisyon tarafından icra edilecektir.

4 — Bu işe aid fennî ve hususî şartnamelerle mukavele projesi ve resimler «18» lira «37» kuruş mukabilinde Devlet Havayolları Tayyare meydanında kâin Umum Müdürlük binasında bulunan Alım Satım Komisyonundan temin edilir.

5 — Eksiltmeye gireceklerin Münkalât Vekâletine ihale tarihinden en geç sekiz gün evvel istida ile müracaat ederek ehliyet vesikası almaları şarttır.
İstidalarına buna benzer işleri yaptıklarına dair işi yaptıranlardan aldıkları vesikaları raptedeceklerdir. Zamanında müracaat etmiyenler ve ehliyet vesikası almıyanlar eksiltmeye giremezler.

6 — Taliblerin teklif mektublarını en geç ihale saatinden bir saat evvel Eksiltme Komisyonuna makbuz mukabilinde vermeleri ve hangi sistemi ne kadar tenzilâtla kabul ettiklerini sarahaten göstermeleri lâzımdır. «3357» (4774)

İNŞAAT MÜNAKASASI
UMUMÎ MAĞAZALAR TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

1 — Şirketimiz tarafından Manisada Borsa binası ittisalinde natamam depo binasının inşaatının ikmali kapalı zarf usulile yirmi gün müddetle münakasaya konulmuştur.

2 — İhale 15 temmuz 1941 salı günü saat on altıda Ankarada Ulus meydanında Koçak hanında Şirket İdare Meclisi huzurunda yapılacaktır.

3 — İnşaatın keşif bedeli 72.500 Türk lirası olup muvakkat teminatı 5447.50 Türk lirasıdır.

4 — Bu işe aid plân, fennî şartname vesair evrak, Ankarada Şirket Merkezinde, İstanbulda: Dördüncü Vakıf hanında birinci katta İstanbul Şubemizde, İzmirde: İkinci Kordondaki İzmir Şubemizde pazardan maada hergün mesai saatleri dahilinde görülebilir.

5 — Münakasaya iştirak etmek istiyenlerin teklif mektublarını teminat mektublarile birlikte en nihayet ihaleden bir saat evvel Ankarada Şirket Merkezinde Muhasebe Müdiriyetine tevdi eylemiş olmaları ve asgarî 40,000 liraya kadar bu gibi inşaat yapmış olduklarını natık ehliyet vesikalarını teklif mektublarına ilâve etmeleri lâzımdır.

6 — Şirket ihaleyi yapıp yapmamakta ve dilediği talibi tercih etmekte serbesttir.

İstanbul Mıntakası Sıtma Mücadele Heyeti Satınalma Komisyonundan:

1 — Mıntaka ihtiyacı için kapalı zarf usulile «52» ton motorin alınacaktır.
2 — Teslim ve tesellüm tarihindeki resmî rayic fiat esas olmak üzere bu fiattan yapılacak tenzilât eksiltmeye çıkarılmıştır.
3 — Tahmin edilen fiat «6760» lira olup muvakkat teminat 507 liradır.
4 — Eksiltmeye girebilmek şartlarını haiz olanların teklif mektublarile muvakkat teminatlarını eksiltme saatine kadar Kadıköyde Sıtma Mücadele riyaset binasındaki komisyona vermiş olmaları şarttır.
5 — Eksiltme 7/7/941 pazartesi günü saat 14 te Kadıköy Moda caddesi 91 numaralı Sıtma Mücadele riyaset binasında yapılacaktır.
6 — Şartnameler her gün riyaset kaleminden bedelsiz alınabilir. (4469)

Kırkağaç Belediyesinden:

Kırkağaç Belediyesinin elektrik santralı için aşağıda yazılı mahrukat açık eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 1/7/941 tarihine raslıyan salı günü saat on beşte Kırkağaç Belediye Encümeni huzurunda yapılacaktır.

İsteklilerin % 7,5 teminat akçelerile tayin edilen gün ve saatte müracaatleri ve buna aid şartnamelerin hergün parasız Belediyeden verileceği ilân olunur. (4691)

Cinsi	Miktarı Ton	Evsafı	Muhammen bedeli	Teminat akçesi % 7,5
Linyit maden kömürü	320	Parça	2240 00	
Silindir yağı	1600 kilo	Kuru buhar için	1220 00	
		Lokomobil yağ-	1040 00	
Makine yağı	1600 »	lama yağı		
Tuz	3600 »	İri	216 00	
		Yekûn	4716 00	353 70

Suadiye Çınar dibinde
BUKET PARK TİYATROSUNDA
28 haziran cumartesi
HALİDE PİŞKİN
Ve arkadaşları
tarafından
Fevkalâde temsil
Halide Pişkin ve arkadaşları bademha her cumartesi Buket Parkta temsillere devam edecektir.

İLÂN

Okur yazar genc bir bayana yazıhanemde vazife ve münasib maaş verileceğinden kısa hal tercümesi ve fotografla İstanbul posta kutusu 595 adresine mektubla müracaat.

Dz. Levazım Satınalma Komisyonu İlânları

Marmara üssübahri Satınalma komisyonundan:

1 — Keşif bedeli 14344 lira 5 kuruştan ibaret olup gösterilecek bir mahalde yaptırılacak olan inşaatın kapalı zarf usulü ile eksiltmesi 24 haziran 1941 salı günü saat 15 te İzmitte Tersane kapısındaki komisyon binasında yapılacaktır.

2 — Bu işe aid resim, fenni ve idari şartname ile projeler her gün komisyonda görülebilir.

3 — Eksiltmeye iştirak edecek isteklilerin bu gibi işleri yaptıklarına dair Nafıa müdürlüklerinden ve Ticaret Odalarından alacakları - eksiltmeden üç gün evvelki tarihli - ehliyet vesikalarını ve mahalli emniyet müdürlüklerin - den çıkartacakları hüsnühal varaka - larını ve 1075 lira 80 kuruştan ibaret ilk teminatlarile birlikte tanzim ede - cekleri teklif mektublarını belli gün ve saatten tam bir saat evveline kadar komisyon başkanlığına vermeleri (4405)

***

1 — Tahmin edilen bedeli 44850 lira olan 100 ton sabunun 8 temmuz 941 salı günü saat 14,30 da kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — İlk teminatı 3363 lira 75 kuruş olup şartnamesi her gün komisyondan alınabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde tanzim edecekleri teklif mektublarını havi kapalı zarflarını belli gün ve saatten bir saat evveline kadar İstanbulda bulunan komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri. (4877)

***

3 aded Atlama keçesi
2 » Raket
1 » Vaterpole
1 » Voleybol ağı
1 » Tenis topu
1 » Pompa
6 » Voleybol fanilâsı
40 » Kolsuz ince fanilâ
21 » Renkli fanilâ
8 » Yün fanilâ
15 » Tulum elbise
22 » Kısa pantalon
10 çift Futbol ayakkabısı
6 » Kösele ince ayakkabı
1 aded Kum torbası
20 » Atlet donu

1 — Yukarıda yazılı 16 kalem spor malzemesinin 25/6/941 çarşamba günü saat 15 te Kasımpaşada bulunan Deniz Levazım Satınalma komisyonunda pazarlığı yapılacaktır.

2 — İsteklilerin belli gün ve saatte mezkûr komisyona müracaatleri ilân olunur. (4971)

***

1 — İhtiyacımız olan 10 aded mağafon ile 60 aded mastalyenin 25/6/941 çarşamba günü saat 14 te Kasımpaşada bulunan Deniz Levazım Satınalma komisyonunda pazarlığı yapılacaktır.

2 — İsteklilerin belli gün ve saatte mezkûr komisyona müracaatleri ilân olunur. (4972)

Armudlu kaplıcaları
Açılmıştır. Şifa kudretinin derecesini orada iyi olan hastalardan sorunuz. Çünkü radyo aktivitesi en çoktur. Cennet gibi bir yerdir.

Doktor
ÇİPRUT
Cildiye ve Zühreviye mütehassısı Beyoğlu Yerli Mallar Pazarı karşısında Posta sokağı köşesinde Meymenet apartımanı. Tel: 43353

Sahib ve Başmuharriri: YUNUS NADİ
Umumî neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

Devlet Denizyolları işletme U. M. ilânları

23 haziran dan 30 haziran a kadar muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri, kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

Karadeniz hattına — Salı 12 de (Cumhuriyet), Perşembe 12 de (Tarı) ve Pazar 16 da (Karadeniz) Galata rıhtımından.
Bartın hattına — Salı 18 de (Çanakkale), Cumartesi 18 de (Anafarta) Sirkeci rıhtımından.
İzmit hattına — Salı 8 de (Seyyar), Perşembe 8 de (Ülgen) Tophane rıhtımından.
Mudanya hattına — Pazar, Pazartesi, Salı 9,50 de Çarşamba, Perşembe, Cuma 16 da (Sus), Cumartesi 14 te (Marakaz). Mükmil Mudanya postaları Galata rıhtımının Karaköy cihetine yanaşır ve ayni mahalden kalkarlar.
Bandırma hattına — Pazartsi, Çarşamba, Cuma 8 de (Marakaz) Galata rıhtımından. Ayrıca Çarşamba 20 de (Anafarta), Cumartesi 20 de (Konya) Tophane rıhtımından.
Karabiga hattına — Salı 19 da (Konya), Cuma 19 da (Mersin), Tophane rıhtımından.
İmroz hattına — Pazar 9 da (Ülgen) Tophane rıhtımından.
Çanakkale ilâve postası — Perşembe 9 da (Seyyar) Tophane rıhtımından.
Ayvalık hattına — Çarşamab 15 te (Bursa) Cumartesi 15 te (Saadet) Sirkeci rıhtımından.
İzmir birinci sür'at — Pazar 11 de (İzmir) Galata rıhtımından.
İzmir ikinci sür'at — Perşembe 13 te (Tırhan) Galata rıhtımından.

N O T: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yazılı acentalarımızdan öğrenilebilir.

Galata Baş acentalığı — Galata rıhtımı, Limanlar Umum Müdürlüğü binası altında 42362
» Şube » — Galata rıhtımı, Mıntaka Liman Reisliği binası altında 40133
Sirkeci » » — Sirkeci, Yolcu salonu 22740

İZMİT YOLU POSTALARI

24 hazirandan itibaren İzmit yoluna haftada iki posta yapılacaktır. Postalar İstanbuldan salı ve perşembe günleri saat 8 de kalkacaklar ve çarşamba ve cuma günleri İzmitten dönerek saat 16,10 da İstanbula varacaklardır. (5009)

YÜKSEK FİATLA ALIYORUZ
Her nevi antika, tuğralı Türk ve ecnebi gümüşler, vazolar, tablolar, eski türkçe yazı levhaları, stil eski mobilyalar, heykeller, biblolar, eski kumaş ve tesbihler, kalemtraş, maktalar. Beykoz parçaları, eski işlemeler, eski silâhları
Yüksek fiatla alıyoruz.
MÜRACAAT: Hergün öğleye kadar, Beyoğlu, Nuriziya (Eski Polonya) sokak, Merkez apartıman No. 3, Bay Mehmed Tillâ

Sümer Bank Sellüloz Sanayii Müessesesi İzmit Müdürlüğünden:

Müessesemiz itfaiye teşkilâtı için, şimdilik 45 lira ücretle tecrübeli ve ehliyetli bir itfaiye çavuşu alınacaktır. İşinde liyakat gösterdiği takdirde bilâhare ücretinin artması mümkündür.

Taliblerin hizmet sertifikalarile birlikte Müessesemiz Müdürlüğüne müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

Kütahya Askerî Satınalma Komisyonu Başkanlığından:

1 — 100,000 kilo sığır eti kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.
2 — Eksiltme 30 haziran 941 pazartesi günü 15,30 da Kütahya Merkez Komutanlığı satınalma komisyonunda yapılacaktır.
3 — Sığır etinin muhammen bedeli 30 (otuz) kuruş ve muvakkat teminatı 2250 liradır.
4 — Şartnamesini görmek isteyenler her gün komisyona müracaat edebilirler.
5 — Eksiltmeye iştirak edecek olanlar kanunun icab ettirdiği vesaikle birlikte verecekleri teklif mektublarında sığır etinden maada keçi ve koyun eti için de fiat yazacaklar ve teklif mektublarını 30 haziran 941 pazartesi günü saat 14,30 a kadar makbuz mukabilinde komisyona vermiş bulunmaları. (4552)

İstanbul Levazım Amirliği satınalma Komisyonundan:

ANADOLU CİHETİ Miktarı		Tutarı Lira K.	Cinsi	RUMELİ CİHETİ Miktarı		Tutarı Lira K.
12,000	kilo	600	Patlıcan	31,000	kilo	1550
2,500	»	250	Taze bamya	10,000	»	1000
7,000	»	280	Kırmızı domates	24,000	»	960
3,500	»	210	Dolmalık biber	4,800	»	288
700	demet	4 90	Maydanoz	4,700	demet	32 90
		1344 90				3830 90

Yukarıda yazılı beş kalem sebze kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 30/6/941 pazartesi günü saat 14,30 da Tophanede Lv. Âmirliği Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Anadolu cihetinin ilk teminatı 100 lira 87 kuruştur. Rumeli cihetinin ilk teminatı 287 lira 32 kuruştur. Evsaf ve şartnamesi Komisyonda görülür. Taliblerin kanunî vesikalarile teklif mektublarını ihale saatinden bir saat evvel Komisyona vermeleri. «9» (4710)

Maltepe lisesinden Davudpaşaya 218 ton ve Tophaneye 25 ton kömür naklettirilecektir. Pazarlıkla eksiltmesi 25/6/941 çarşamba günü saat 14 te Tophanede Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 545 lira, kat'i teminatı 81 lira 75 kuruştur. Taliblerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (14 - 4936)

***

8006,5 kilo çinko levha alınacaktır.

Pazarlıkla eksiltmesi 24/6/941 salı günü saat 14 te Tophanede Levazım âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Beher kilosuna 68 kuruş 15 santim fiat konulmuştur. İsteklilerin kat'i teminatlarile belli saatte komisyona gelmeleri. (18 -5006)

4X30 - 25X2 10 metre mik'abı çırasız çam tahtası ve 3 sandık 5 santim uzunluğunda çivi pazarlıkla satın alınacaktır. İhalesi 25/6/941 çarşamba günü saat 15 te Tophanede Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin teminatlarile belli vakitte komisyona gelmeleri. (16 - 5004)

***

2500 kilo kendir ipliği alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 25/6/941 çarşamba günü saat 14,30 da Tophanede Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Beher kilosunun tahmin fiatı 390 kuruştur. Nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin kat'i teminatlarile belli caatte komisyona gelmeleri. (17 - 5005)

Ereğli Kömürleri İşletmesinden:

Müessesemizle müşteriler arasında taş kömürü, kok kömürü, briket ve tali maddelerinin satışları hakkında yapılmış olan mukavelelerden mütevellid bilcümle haklarımızı 1/6/941 tarihinde kurulan ve merkezi Ankarada bulunan « TÜRKİYE KÖMÜR SATIŞ VE TEVZİ MÜESSESESİ » ne devrettiğimizi ve müşterilerimize karşı olan vecibelerimizi de bu müessesenin tamamen tekabül eylediği ilân olunur. «3004» (4258)

Acele Satılık Makineler

1 — Atlas marka Dizel motör 71/91 B.K.
2 — Atlas marka buz ve soğuk hava için konpresör 55 bin kalori
3 — Müceddet dinamo kontini:
Takati: 70,4 K. W.
Tevettür: 220 Volt
Cereyan şiddeti: 320 Amper
Almak ve görmek istiyenler, Bursada: Süt Tozu Fabrikasına müracaat.

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli (13055) lira olan (40) kalem muhtelif pamuk ve ipek izole bakır bobin telleri (4/8/941 pazartesi) günü saat (15) te kapalı zarf usulile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (979,13) liralık muvakkat teminatla kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat (14) e kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme Dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır. (4688)

Muhammen bedeli (13250) lira olan 5,000 metre bej renk bez 8/7/941 salı günü saat 15 te kapalı zarf usulile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (993,75) liralık muvakkat teminatla kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14 e kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme Dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır. (4925)

Sabah, Öğle ve Akşam her yemekten sonra

İLE
fırçalamalısınız

Çünkü:

Bir defa fırçalanmakla dişler temizlenmiş olmaz. Ağız guddelerinin ve dahilî uzuvların mütemadiyen alınan ecnebi maddeler, mikroplar, yemek, içki, sigara vesaire dişlere, diş etlerine binbir mikrob aşılar, ârızalar husule getirir. Bunlar birike birike nihayet dişlerde çürüme, etlerde iltihablar başlar. Artık felâketi önlemek ve durdurmak imkânsızdır.

Vaktinde ihtiyatı elden bırakmayarak dişlerinizi sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra

SANİ
DİŞ MACUNİLE FIRÇALAYINIZ

İstanbul Vilâyeti Daire Müdürlüğünden

1 — İdare mecmuasının haziran 941 ayından başlamak üzere gayesine kadar 12 aylık nüshasının şartnamesine göre basımı 16 gününden itibaren 21 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Mecmua en aşağı 3, en fazla 10 forma olacaktır. Lüzumu olarak 40 formaya kadar ayrı kitab halinde ilâvesi yapılacaktır. Bu bedelleri de mecmua formaları gibi olacaktır.

3 — Her nüshanın baskı bedeli 3600 dür.

4 — İhale günü 7 temmuz 941 pazartesi günüdür.

5 — Taliblerin % 7,5 hesabile 197 lira teminat akçesini ihaleden sandığına yatırması lâzımdır.

6 — Taliblerin ihale günü olan 7 temmuz 941 pazartesi günü Vilâyet binasındaki Eksiltme ve Arttırma Komisyonuna ve şartnameyi için de hergün Vilâyet Daire Müdürlüğüne müracaatleri.

İNŞAAT MÜNAKASASI
UMUMÎ MAĞAZALAR TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

1 — Şirketimiz tarafından Mersinde umumî mağaza binası ile yaptırılacak hububat ambarının inşası kapalı zarf usulile yirmi gün müddetle münakasaya konulmuştur.

2 — İhale 15 temmuz 1941 salı günü saat on altıda Ankarada Koçak hanında Şirket İdare Meclisi huzurunda yapılacaktır.

3 — İnşaatın keşif bedeli 85,000 Türk lirası olup muvakkat teminatı 6375 Türk lirasıdır.

4 — Bu işe aid plân, fennî şartname vesair evrak, Ankarada merkezinde, İstanbulda Dördüncü Vakıf hanında birinci katta İstanbul şubemizde, Mersinde: Mersin şubemizde pazardan maada hergün saatleri dahilinde görülebilir.

5 — Münakasaya iştirak etmek istiyenlerin teklif mektublarını mektublarile birlikte en nihayet ihaleden bir saat evvel Ankarada Merkezinde Muhasebe Müdiriyetine tevdi eylemiş olmaları ve asgarî liraya kadar bu gibi inşaat yapmış olduklarını natık ehliyet vesikalarını mektublarına ilâveleri lâzımdır.

6 — Şirket ihaleyi yapıp yapmamakta ve dilediği talibi tercih serbesttir.

İzmir Belediyesinden:

Mezbaha idaresi senelik 120 ton motorin satın alınması Yazı İşleri gündeki şartnamesi veçhile kapalı zarflı eksiltmeye konulmuştur. bedeli 15480 lira, muvakkat teminatı 1161 liradır. İhalesi 30/6/941 pazartesi saat 16,30 dadır. 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde hazırlanmış tubları ihale günü azamî saat 15,30 a kadar Encümen Riyasetine ve «2192»

Türkiye Cumhuriyeti
ZİRAAT BANKASI
Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası
Şube ve Ajans adedi: 265.
ZİRAÎ ve TİCARÎ HER NEVİ BANKA MUAMELELERİ
Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesabları az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıda göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 aded	1.000 liralık	4.000 lira	100 aded	50 liralık
4 »	500 »	2.000 »	120 »	40 »
4 »	250 »	1.000 »	160 »	20 »
40 »	100 »	4.000 »		

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 lirad düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verile
Kur'alar senede: 4 defa 11 Mart. 11 Haziran. 11 Eylûl. 11 Birincikânun tarihlerinde çekilecektir.